

Incipit libellus editus p magis Nicolai de lyrao 2
dintis minor theologie, presorem in quo sunt pueri,
me qones iudicatae pridia in catholica fide improbatas.

Rimo queritur utrum

p

ex scripturis receptis a iudeis possit effi-
caciiter pbari salvatore ntm fuisse deum
et hominem Et arguit primo q sic q rame-
no duo includit vnu qd puer ad psonam
xpi s q sit deus et ho aliud ad ipsos scz q sit xpi mysterium
pletum, et ideo de vestro q arguit. Et pio p id qd h s iudicere
misi, xxiij. Ecce dies venimus dicu dñs et suscabo David
germen iustu xci. Et q pitz xpm pmissum ex semie dauid,
et q pitz h s iudicem, et sequitur in eadē auctorē q de xpo loqui
tum. In diebus illis saluabilis iuda et iherbabitur pfectio-
ner, et h est nomine xprocalps est dñs iustus noster, et q ps
eius diuinitas. De scdo vies de te arguit p illud xps
gei, q. rbi de xpo d. Genier delideratus cunctis gentibus
et replebo domū ista gla dicit dñs ex exercitu, pphera autem
ibi loquebat de domo dei edificata a filiis isti post redi-
tum de captiuitate babylonica, et stante illa domo venit
xpus, dominus ait illa delecta ruit, xiiij, anno a passione
dñi p Lxx et vespasianū. q ante erat xplerū xpi mysterium
Et sic pitz ppositū. In xtratu autem arguit q iteru iudeos
sunt et fuerit multo piores ingenioli, et in scripturis legis
et xpbay, valde studiosi, q si pfectio possent haberi esset, caci-
ter p scripturas ab eis receptas no eet verisile q tamam
stetissent in tali errore. agit ac. Rideo bic sunt principi
paliter duo intendenda. Primum est q iudei scripture a
iudeis recepta. Secundum vnu pdicta possint p illas scri-
pturas pbari, pbatione efficaci. Circa primū sciendū
q libri canonici vete, testa, sunt ab eis recepti, tanq deo
inspirante scripti, et sunt in vniuerso, xxiij. qm antiquam
putationē, et quij, qm modernā, q lamētationes iudicere
mie, et liber Ruth ponuntur mō p duobus libris a librisbie-
remie et iudicis separatis. De istis aut libris aliq dicunt le-
gales scz quinq libri moysi, et sunt in primo ordine apō
iudeos, alij dicuntur pohales scz iudei iudicū, samuel, id
est pīm, et scds. Regū, Edalachim, i. tertii, et qrt regum
Esa, iudice, Ezech, et liber, xiiij, pphar q d. tereasta, et isti
octo sunt in scdo ordine. Reliq vo dicunt agiographi, et
scripture scē vel scētōr scripture. Et sunt isti, liber Job, li-
ber psalmor, pabole, ecclesiastis, canticor, psalms, pomenon,
daniel, eldرا, et hester, ruth, lamentationes bies-
remie, et isti sunt in tertio ordine. Considerandū etiā q
isti libri sunt apō eos multipli cōscripti, uno mō pure he-
braice, et sic pio traditi sunt, vies finione hebraico cū lēis
hebraicis. Alio mō hebraice s̄z no pure, vies finione chal-
daicō, s̄z lēis hebraicis. Sed q hebraicō et chaldaicō, s̄z
idiomata pīnq eundē numerz frāy hūita, q lēis qmū di-
scrpēt in figura tñ puenit in sono et vture vt dicit xle-
ro, in plogo galearo, et vnu idioma pōt faciliter scribi
p lēas alterius, idoc igit mō plures scripterūt vetus te-
stamentū et maius ionathan filius oriel cui scriptura
est ita autētica apō hebreos q nullus adhuc autus fuit
sibi dīcere, ppter qd in libris notabilibz iudeoꝝ ponit
hebraice pur in una colūna et chaldaicā scriptuꝝ ab isto
ionathan lēis hebraicis in altera, et vnu iudei isto chal-
daicō qsi, p expositione qz alij q erat multū obscura in
hebraico puro, clari ponunt et qsi exponunt in isto chal-
daicō, et j. p̄b̄it magis. Et iō illa translatio necessaria
est ad disputādū cū iudeis in passibz multis. Sicut trāla-
tio, lxx, inter pīm apō eos h sulte apō alij studiosos, al-
li ejj, xix, fuerūt electi de toto xplō vnu tanq excellentissi-
mi et studiosissimi ac peritū in littera heb̄aica et grecā, se-

cundū q dicit Josephus, xiiij, li, antiquatū, apī ait nō sp̄
trālulerūt de hebraico in grecū vbu et vbo, qz frequen-
ter sensum et sensu, mutantes aliq vel occultates ex indu-
stria ea q posse esse cā erroris proloomeo regi. Nāc aut
trālationē voluerat hēc studiosi hebreoꝝ tanq factum
sapientissimoꝝ xproꝝ, et dato q nūs ab eis hēetur, nō tu-
p̄it ipam negare cū fūctū facta a lapidissimis et valen-
tioribz de toto xplō, et in rāto nāero. Et iō de illa possit
nos nos mūare ad p̄b̄andū aliqd ipis iudeis, sic i. pate-
bit. Gr̄e p̄ter scripturas canonicas sunt aliae scripturae
a iudeis recepte tanq autētice, s. thalmud qm̄ eos scri-
ptura ista nō differt a scripturis canonicas, nulli h̄at lex
data vbo a lege data scripto, qz ista fuit reuelata moysi
a deo sicut illa q sunt scripta in libris moysi, qz tūc moys
fes nō scriptis ea qz reuelata in thalmud. Et h̄ potuit esse
duplici de cā, ut p̄tote qz nō erat necessariū ut ipsius searet
tāta nō et erat necessariū de p̄ceptis i. lege, vel qz ista magis
erit i secretis pīda, moyses nō tradidit eā iudeis, et aī
senioribz vbo licet hēetur a dñs et alijs posterioribz
eode, mō, et sic p̄t qz qz scripta sunt tāta p̄ posterioribz
doctores ne cederet i obliuione. Sicut dicta doctoz he-
braicoz q glosauerūt vetus testū sunt autētica apō eos
in tomagis qz apō nos dicta haero, taug, et alioꝝ doctoz
i catholicoꝝ. Et h̄ potuisse p̄d qd scrib̄it deut, xviij.
Mo declaribz a vbiꝝ eoz ac dextera fuit ad ministran-
vbi loquī scripture de sacerdotibz et doctoribz ad qz p̄-
cipi scripture in dubiis recurrere, et eoz sicut iudicul-
se tenere, qz aut h̄moi scripture in magna p̄fīnt false, s̄
thalmud, et glosa doctoz hebraicoz, nō p̄fīas possim⁹ cō-
tra eos efficaciter arguere ex qz sunt ab eis p̄dicto mō re-
cepte sicut ecclō argumentū qd faceret qz nos ex ean-
gelio et scripture apōt̄is h̄moi est efficac qz nos, licet re-
p̄nit et h̄moi scripture sicut dīnere. Sicut q scripture
iunt a iudeis recipit, sedo videndū ē an iō qd i qone po-
nit possit p̄ illas scripturas efficaciter pbari. Et distin-
guo pio de pbatione efficaci, qz pbatione efficacia pōt du-
pliciter accipi, uno mō qz sūt ita efficac pbaro qz nūlo mo-
possit evanari sine eundē negatione vel p̄dicione scriptu-
re pdicere et sic imbi v̄t qz ad p̄p̄tē nō sūt pbatis qd in qone
qz dīcta scripture. Lūt̄ ro ē, qz mysteriū trinitatis et i
carnatiōis xpi exp̄ssū ponit in no testō qz veteri sic pat̄
manifeste et ab oībz p̄cedit, et mūlī hereticī totū nouū
testū recipiunt, et p̄ suis erroribz exponunt, aliq cū ipso ne-
gant trinitati psonaz in diuīs, sicut Sabellius, aliq
negat trinitatem in xpo, sicut arrius, aliq vera h̄umanitatē
sicut manicheus qz dīcti xpīm hēc carnē fantasias, ad qd
sequit xpīm nō fuisse ver hominem, qz caro vera est de veri-
tate nature humane. Sicut arrius dīcti xpīm nō hēc alia z̄ in-
telleuctua, s̄z vbu suplētive ale locū qd in vbu dī esse crea-
tum. Sicut apollinaris dīcti xpīm nō hēc aliam intellectua ac-
tum, licet alijs p̄t aliam sensitiū et ad dictū vtrūq̄ se
quis xpīm nō fuisse verū hominem cū ab alia intellectua ac-
cipiat ip̄s h̄umanā. Si igit dici hereticī et p̄ponebat p̄ se
scriptura nouū testamēti, multo magis iudei possunt p̄ se
exponere scripture veteris testi. Alio mō pōt accipi
pbationis efficacia p̄ scripture, sic qz licet scripture possit
alt poni aliq mō saltē ad euādendū absq̄ dīctione ma-
nifesta, tñ simpliciter loquēdo nō pōt alio mō rōnabile
exponi quin ip̄s appearat ep̄p̄tē nō fidei catholice rōnabilit̄
or. Et h̄ mō credo qz id qd positiū est in qone pbatis ē sa-
tis p̄ scripture vete, testa, et vnu p̄t h̄ idē pbari h̄ mō p̄
cedendo. In qone autem ponunt duo et dīcti est. Tātu
scz qd puer ad ip̄s, s̄z vnu tñ p̄s adūtu xpi sit p̄tentia.

Sedim qd puer ad psonam xpi vñrum sit deus et ho-
in vna psona et iudei implicat duo, qz fides catholica po-
nit vnuūm nature dīmūle et humane in determinata

psona, s. filii, & non p̄tis nec sp̄s sancti, & ex h. supponit
pluritas plonar i dñis qd fortissime negat a iudeis. Et
tō ad p̄bandū qd in q̄stione ponit p̄ scripturā a iudeis
recepit, alia tria sunt p̄ ordīnē declaratā ex eadē scripta

Primum est q̄ i vnitate diuine essentie est pluritas p̄sonar
sue suppositor. Sedm est q̄ i psoma filii natura
h̄iana & diuina sit vnitate ita q̄ ipse ē r̄er & r̄etus h̄o.

Secundū est q̄ h̄ factū est d̄ p̄terio & si expectantū d̄ tu
turo, sicut expectat iudei, & in h̄ sunt valde decepti.

Ad declaratōnē primum primo induco argumentū magi
sente. dist. q̄ primi libri, q̄ p̄bat pluritatem plonar i diu
nis per illud qd scribit in principio Besi. In principio
creauit de' celū & terrā tē, hebraica v̄ras sic habet. In
principio creauit healom celū & tertiū tē. Ad locum ei no
mē plale h̄ui' nois h̄el vel belon qd significat dñi in
singulari, & h̄ sat p̄z sc̄ientibꝫ p̄prietates idiomati, hebra
ic, & h̄ aut q̄ nomē plale dñmū & iungit cū v̄bo singu
laris numeri cū dñ. Creauit healom, ac si diceret. Creau
it dñ, osidū igif in scriptura q̄ i deo est aliq̄ pluritas i
vnitate essentie, q̄ talis mod' loquendi lepe i veteri testa
mento iugeneri d̄ deo & d̄ nlio alto. Et q̄ patet q̄ aliqua
pluritas i vnitate diuine essentie est q̄ in illa alia iugene
ri natura, & hec est pluritas plonar i vna simplici
essentie q̄ in p̄dicto mō loquendi designat p̄ verbū singu
laris numeri p̄unctū nominis plali. Sed ad h̄ r̄idet, &
dicentes, q̄ h̄ nomē healom undifferenter accipit in pla
li & singulari, q̄ si d̄ d̄ deo vero, semp accipit p̄ singula
ri, & sic ei i p̄posito q̄ d̄. In principio creauit healom
celū & terrā, i. d̄. Bz p̄tra h̄ac solutionē arguo ex re
gū sacre scripture q̄ h̄ nomē healom & alia noia diuina
dicunt frequentē d̄ deo vero i plale qd patet manifest. q̄
iungit cū adiectuū pluralibꝫ & v̄bis pluralis numeri
Exemplū d̄ adiectuū Josue vlti. Non poteris ferire
dñi q̄ dñs sancti ipse, & ias hebraica sic habet. Non po
tentis fuit dñi q̄ healom sancti ipse. Itē Idem, xxiij.
Perueritatis & bā dei vnitatis dñi exercitū dei v̄ti tetra
gramaton, & nota q̄ ibi ponit nomē dei tetragramaton
q̄ veritas hebraica sic habet. Perueritatis & bā healom i alii
dñi vnitatis, & iungit ista pluritas nominis dei te
tragramaton iſi imediate subdit. Dñs exercitū re, i sin
gulari, & sic p̄ patet q̄ in vnitate diuine essentie est aliq̄
pluritas cū summa simplicitate q̄ no est i alibi, q̄ semp
vbi scripture ponit aliqd significat pluritatem p̄sonar
ibi deinde ponit qd osidū essentie vnitate et p̄ auto
ritatē p̄dicta patet vt. i. subseq̄nter patet. Itē Esa, iun.
Diaboli tui q̄ te fecit dñs exercitū nomē ei, hebraica
& ias sic habet. Sicut res tui factoris tui dñs, exercitū
nomē ei. Iu hac autoritate vbi ponit, dñs exercitū
nomē ei, ponit nomē dñi tetragramaton. Et iō ex hac
autoritate p̄t arguī sic ex p̄cedēti. Sicut hoc nomē healom
frequentē iungit cū v̄bo pluralis numeri, vbi gta. q̄. Re
vi, d̄. Que est autē geni vt p̄ls tu' v̄sl in terra pp̄t quā
iuit de' vt redimeret cā sibi in p̄lm tē, hebraica v̄ras
sic habet. Quis ē vt p̄ls tu' v̄sl geni vna in terra pp̄t
quā iuerit healom ad redimendū sibi pp̄lm. Itē Eccl.
q̄. Quis ē h̄o in qua vt possit sc̄ regē factorē sibi, hebrai
ca v̄ras sic habet. Quis ē h̄o vt intret post regē q̄ iā fece
rit ei. Patet igit ex p̄dictis q̄ p̄dicta euālo est h̄adū

q̄ nomē healom v̄cū d̄ deo vero accipit frequentē in sa
cra scripture i plali, vt p̄tēr autoritātibꝫ p̄dictis q̄ non
p̄sit intelligi ad l̄faz nisi d̄ deo vero, pp̄t qd alii soluerūt
alii alibi, s. in glo. sup illud Eccl. qd dictū ē. Quis ē h̄o
vt intret post regē q̄ iā fecerūt eū, glo. hebraica. Si q̄raf
q̄ fecerūt eū, h̄o iem p̄t dīc de' sc̄tū & dñs s̄lūt sui, et
plūt r̄ide in glo. sup ps. clir. Qui facit est ab asaph de'
deo dñs locut' est ic. In hebraico sunt tria noia diuina
s. hebel, healom, & nomē dñi tetragramaton loco h̄ui' h̄a
bem? h̄ nomē dñs. Querit ibi glosator q̄re asaph ter no
minauit dñi i p̄ncipio h̄ui' psalmi. Redit ut osidet
q̄ de' in trib. p̄prietatibꝫ creauit seculū, si p̄sid erent
intermissiones duo sunt verissime, p̄: una est que dicit q̄
de' & dñs s̄lūt sui fecerūt hoies, & pp̄ter h̄ dīcūt in plali
li. Eccl. q̄. Quis ē h̄o vt intret post regē q̄ iā fecerūt eū
q̄ dñs accipit hic p̄ patre, dñs s̄lūt sui, pp̄ne tūtū fili'
q̄ est verbū in enī patrē, & sp̄sctū amor et ipsi p̄c
dens. Vlt̄ sc̄ba r̄atio q̄ dicit q̄ asaph ter noiauit dñs.
q̄ de' in trib. p̄prietatibꝫ creauit mundū est verissima.
q̄ tres sunt p̄prietates in diuinis s. paternitas, filiatio
& spiratio, q̄ sunt p̄prietates p̄stitutēs. Et creat' mundū
est in trib. p̄prietatibꝫ illis qm̄ indiuisa sunt opa trini
tatis, & dīcūt enī erūt, q̄ no est oīra intentionē hebra
icor, doctoz atq̄ q̄ aliq̄ pluritas ponat in deo sen in di
uini, dū tū seruēt vnitatis deitatis quā vnitate catholici
verissime p̄tēnt. Adic igit vlt̄mā r̄isionē q̄ vt vlt̄mā est
p̄tēnt veritatē, posteriores iudei depravat dīcētes, q̄
diuina sapientia, bonitas & p̄tēcia sunt ille tres p̄prietatē
tes in quibꝫ de' creauit mundū & oīa fecit, & deo in p̄l
cipio Besi dīcūt, q̄ in principio creauit healom, in plura
li ad denotandū istas tres p̄prietates sue attributa in
deo i q̄b oīa opaf. Et eo mo exponit autoritates alias
Bz ista r̄atio no est rationabilis. Primum q̄ sic de' opaf
& potentia, sapientia, & amorem, ita artifex creat' opaf per
artē suā, sicut q̄ regulā directionā & p̄ potentia trānsmissā
di materia, & q̄ luci amore sicut pp̄ter fine. Si igit p̄p
p̄ficiat, s. pp̄ter potentia, sapientia, & bonitatē diuinan
nomē dñi ponit in plurali quādo opaf. Eadē r̄one & ma
iori debet scripture sic loq̄ d̄ artifice creato operationē
ipi' ei p̄sumēdo qd no inuenit, & talis me d̄ loquendi i sa
cra scripture de deo frequentē habet. Et firmat ratio, q̄
potentia sapientia & amor plus differt in artifice creato
q̄ in deo, q̄ differt, i. re absoluta, qd no p̄t esse in deo,
ergo mod' loquendi in plali magis copet in exp̄sione
operatoris creati artificis q̄ ipius dei. Itē arguit sic.
Itē tentio moysi erat inducere populu ad cultū vñt' dei
& ipm̄ ab idolatria renocare, ad quā ille populu erat p̄n'
et patet ex toro discursu veteri restamēti. Et si igitur per
modū p̄dicta loquendi in plurali possit habet alii occa
sio cogitandi ab solutā pluritatem in diuini no est vñt
simile q̄ moyses cognoscēs pronitatem populi ad idolas
triā vñtū fūsūt r̄ali vocabulo vel modo loquendi & in scri
ptis reliq̄scet nisi p̄ hoc subtiliter sapientibꝫ indicare
volūsset q̄ cū vnitate simplicis essentie in deo stat plus
ralitas plonar, alter em̄ su' mod' loquendi eñs vñtū sic
intento. Est autē sciendū q̄ in hebraico mysteria ab
secondeū & solū sapientibꝫ nota et modo scribendi inco
suetu frequentē designant, ista sunt q̄ dīcūt de hac respō
sione, & bāc questionē determinant. Ez postea venit ad
man' meas quidā libell' hebraice script' vbi p̄dicta ea
tio aliter solvit. Et igitur ad illud argumentū dīcūt sic aus
to: illi' libelli, q̄ illi' q̄ arguāt pluritatem plonar in diu
ni per h̄ nomē healom qd pluritatem s. graficat et tñ
dīcūt de deo innitū sup baculū atundineū p̄fractuz
q̄ talis mod' loquendi alibi, inuenit de enī solo, sicut ps
I. K. xxiij, vbi scripture loquit de significatōne samuelis,

cū dicit illa mulier phitonissa. Vidi helorm ascēdētes
ō terra. seq̄t̄ t̄ bā sagis. Qualis ē forma ei? t̄c. q̄r̄ nō
solū loq̄t̄ scriptura sic d̄ b̄ noīe helorm, s̄ et iā d̄ aliquo
alt̄. v̄bi grā z̄eek̄. elvi. d̄r̄ sic. In die aūt̄ haleday ritu
lō. d̄ armēto īmaculatū. t̄c. ī hebreo aut̄ ponit. Thamun
q̄d̄ significat īmaculatū. s̄ thamun q̄d̄ est plāle huus
noīe thamun v̄l̄ thamun. t̄ v̄ḡt̄ cū vitulo ī singulari. t̄
p̄ b̄ m̄ nō interpr̄t̄ alio plālit̄as. ḡ t̄c. Itē aliqui verba
plālit̄as nūeri. v̄ḡt̄ cū noīb̄. p̄noīb̄ singulari nūeri.
v̄bi gr̄a. Lāt̄. i. Trahe me post te. currem? t̄c. t̄ sic si valz
argumētū q̄ cludebat plālit̄as psonaz ex b̄ q̄ noīa diui
na v̄ḡt̄ cū v̄b̄ plālit̄as nūeri. et vide t̄ sic p̄ ista lo
ca scripture arguit̄ p̄dicta. S̄ p̄ ista illō mō infringat̄
ea q̄ dicta sūt̄. q̄r̄ fm̄ erpositore hebreaco samuel si sur
tent sol̄. s̄ moyles cū eo. dicuit̄ ei q̄ samuel surrexit̄ tūc
si br̄ute magica. s̄ br̄ute diuina seu p̄missione. q̄d̄ dictu
puenit̄ cū illa opinio. quā r̄taḡt̄ Aug. ī epla ad simplici
anā. t̄b̄ ī glo. i. Reg. xiv. sup̄ locū illū dicuit̄ iudei q̄ la
muel tūnuit̄ ad diuiniū iudiciū enocari. t̄ rogavit̄ moy
sen v̄ere lecu vt̄ ell̄ sibi tell̄. q̄ st̄eḡt̄ fūsser̄ legē ab eo
scripta. m̄lier iḡf̄ phitonissa q̄ solū samuele vocauerat̄
vidēs alio ip̄m associatē admirat̄s dicit̄ in plāli. Deos
video ascēdētes d̄ tra. i. boles v̄mios. t̄ indicant̄ modū
sue v̄lois satil̄ s̄ breui. scribaf̄. Reg. xvii. Saul aut̄ si
q̄sunt̄ nūl̄ d̄ figura ip̄m q̄ p̄ io apparet̄. t̄ si d̄ associate
ip̄m. t̄ p̄ b̄ q̄lūt̄ ī singulāri. q̄lūt̄ ell̄ forma ei? q̄r̄ cū
solū samuele colebat̄ loq̄. t̄ sic p̄z et dicit̄ doctor̄ hebre
coz p̄sū illū exponet̄. q̄ si infringit̄ nūm̄ argumētū p̄
dicuit̄. s̄ oīf̄t̄ magi. q̄ helorm d̄ duob̄ d̄. Si t̄ dicit̄
tur fm̄ alia opinione quā etiā r̄taḡt̄ aug. q̄ si sūt̄ vere sa
muel q̄ appur̄t̄. tūc r̄deō q̄ duo alio appur̄t̄. videlicet
demō priuat̄ illū m̄heri magice. t̄ qd̄ forma rep̄sitan̄
samuele. t̄ p̄p̄ b̄ dicit̄ ī plāli. video deos. t̄c. sūt̄ nō
nūl̄ d̄ vno q̄sunt̄. s̄ d̄ samuele. q̄ē vocari fecerat̄.
Ad sc̄dm̄ argu. dicēdū ē q̄ thamun q̄d̄ significat̄ īmaculat̄os
ī plāli. v̄ḡt̄ cū v̄tūl̄ ī singulāri. vt̄ ip̄e arguit̄ t̄ male. s̄
cū gr̄o plālit̄as nūeri. si el̄ h̄st̄ variatoez calūs. s̄c. nos. s̄
tūn̄ v̄tān̄ noīa fm̄ numeri plālez. singulare. t̄c. sensus
In die aūt̄ haleday ritulū d̄ armēto īmaculat̄os. t̄d̄ nūe
t̄ illoꝝ īmaculat̄os q̄ ad b̄ refuab̄. facit̄ sacrificiū t̄c.

Ad cui? evidēt̄ ē not̄adū q̄ ex statuto leḡ ī p̄. vi. cū
us̄līb̄ mēt̄s d̄bebat̄ offertī ritul̄ v̄n̄ īmaculat̄. t̄ō or
dinauerit̄ sacerdozes ī vno loco p̄p̄ t̄p̄l̄ vt̄ tales ritu
li fūr̄t̄ fūl̄t̄. t̄b̄. ad min̄. t̄d̄ ill̄ fūl̄t̄ ad b̄ refuab̄. sp̄ ac
cipiebat̄ ille q̄ ī principio mēt̄s seu haleday q̄d̄ idē ē of
ferebat̄. t̄d̄ tali aut̄ oblat̄e loq̄ Z̄eek̄. ī loco p̄dicto. t̄ō
ad b̄ den̄. t̄d̄ posuit̄ thamun ī plāli ad īnuēdū q̄ v̄n̄
d̄ il̄ plāli se debat̄ offertī. t̄ sic p̄z q̄ p̄dicta si infringit̄
ea q̄ d̄cā sūt̄ ī b̄ noīe helorm. p̄p̄ q̄s̄ antiq̄ doctores he
breac̄ al̄t̄ m̄rebat̄ soluere p̄dictī argumētū. vt̄ patuit̄ ex
p̄dictī. Ad tert̄ ē dicēdū q̄ liber cāt̄ic̄o a doctorib̄
hebreac̄ exponit̄. t̄eo. t̄ synagoga sic d̄ xpo. t̄ etiā a do
ctorib̄ cat̄olic̄. et. ī. v̄ceſ. Figit̄ fm̄ illos illa v̄ba. Tra
be me p̄ te. sūt̄ v̄ba synagoga. q̄ d̄ sp̄sa dei. t̄ō tal̄ sp̄sa
si ē vna psona singulari. t̄ collectio fidelū. t̄ō ad b̄ de
not̄adū subdit̄ plāli. Ut̄rem̄. t̄ō b̄ ponit̄ ad denot̄adū
d̄ plālit̄e psonaz. t̄ō ex b̄ nō infringit̄ argumētū d̄ b̄
noīe helorm t̄ alio noīb̄ diuīs. etiā d̄ noīe dñi tetragrā
maton q̄ v̄ḡt̄ cū v̄b̄ plālit̄as nūeri. ad denot̄adū ibi
aliqua plālit̄. t̄p̄ modō p̄dicto. s̄ magi p̄ b̄ argumētū p̄
dicuit̄. Quedā etiā alia induciat̄or̄. p̄dictī libel
li ad suū p̄posit̄ q̄jorūt̄ ad p̄sis. m̄ q̄d̄. t̄ solūt̄ alia
paret̄. t̄ q̄ int̄edo libellū illū imp̄bare p̄ oīa decurriēdo
q̄r̄ ubi m̄la t̄ fid̄ x̄p̄ianā r̄taḡt̄. t̄r̄ noīs̄ arguit̄ plā
lit̄as psonaz ī diuīs ex b̄ noīe helorm. t̄ ip̄e suū p̄p̄o. d̄i
q̄ unūt̄m̄ baculo arūdūneō p̄tracto. s̄ heānd̄ plālit̄ate

clar̄t̄ exp̄m̄t̄. p̄p̄b̄ ī m̄lt̄is loc̄. v̄bi ḡfa. ī p̄. xlviij. q̄ nō
p̄t̄ exponi. m̄li ad l̄az d̄ ip̄o. vt̄ diffūl̄. d̄claraū sup̄ epi
stolā ad Īeb. c. i. t̄ ibidē d̄ d̄ ip̄o. Sede tua ī sc̄m̄ l̄cl̄
v̄ga eq̄tataſ̄ v̄ga regni tū. d̄lēxūlūlūt̄ic̄a t̄ odisti un̄
q̄t̄at̄. Apterē v̄nūt̄ te de' 'de' 'm̄'. In hac autoritate ex
p̄m̄t̄ ip̄o t̄q̄ de' 'v̄n̄t̄'. q̄r̄ ī b̄f̄ana natura assūpta v̄n̄
et̄s̄ cū plēnūd̄ie ḡf̄. ex. un̄t̄ h̄t̄ etiā de' v̄ngens ip̄o
t̄q̄ psona v̄lūt̄a ab ip̄o v̄ncio. q̄r̄ scriptura iacta d̄ ip̄o
v̄ngente loq̄ t̄q̄ d̄ alia psona. Morandū etiā q̄ ec
pte de' v̄ngens duplēat̄ b̄ nome de'. cū dicit̄. Un̄t̄ te
de' 'v̄n̄t̄'. ad denot̄adū psona p̄t̄. t̄p̄t̄. Et̄ sic p̄z
ex hac auct̄ate plālit̄as psonaz. v̄m̄t̄s̄ ip̄ī p̄p̄. p̄t̄q̄
ad idē p̄posit̄. p̄b̄dū iducit̄ eā ap̄is ad Īeb. c. i. t̄p̄. p̄.
c. i. d̄. Dicit̄ dñs dñs meo t̄c. t̄q̄ illā sūt̄ v̄ba pris ad n̄
liū. t̄ p̄z p̄ translatoꝝ chaldaic̄ q̄ d̄ic̄ t̄c. dñs v̄bo
sūo sede a dext̄ meis. Pat̄z etiā p̄ id q̄ seq̄t̄ in eodē
p̄. Et̄ v̄terō aī lucif̄r̄ genit̄te. q̄r̄ p̄t̄ cōpetere nūli filio
dei. p̄ b̄ ei. q̄r̄ b̄. De' 'v̄b̄ ex v̄terō. i. genit̄ de' substāt̄ia
dei. on̄d̄ī dñi v̄lūt̄e ent̄as q̄r̄ deitas plurim̄t̄i. nō
p̄t̄. p̄ b̄ q̄ d̄r̄ genit̄ de' substāt̄ia dei. on̄d̄ī v̄lūt̄io p̄
lon̄az. q̄r̄ m̄la res seip̄az ḡgn̄t̄. sūt̄ p̄ b̄ q̄d̄ d̄. Sede a de
tr̄is meis. v̄na eī psona noī d̄r̄ ledere ad dext̄a sun̄p̄.
t̄lic̄ ex hac autoritate pat̄z plālit̄as psonaz. t̄ marie q̄ b̄
p̄. nō p̄t̄ exponi ad l̄az illū d̄ ip̄o. sic p̄z. d̄clatām̄ ī epla
ad Īeb. c. i. c. p̄p̄ q̄d̄ saluator̄ allegat̄ eā in b̄ sensu. Dñs.
xii. t̄p̄s̄ v̄b̄. t̄p̄. t̄p̄l̄ plālit̄as psonaz si solā. p̄p̄m̄t̄
ī scriptura v̄. t̄t̄a. t̄ etiā determinata plālit̄as. v̄t̄. b̄. tr̄is
nitas. Esa. xliiij. H̄o a principio ī abs̄condito locū? sum ex
pte an̄iq̄ fierē. ibi etiā t̄ nūc dñs de' misit̄ me t̄ sp̄s̄ eī.
It̄a sūt̄ v̄ba dei loq̄nt̄. vt̄ p̄z ex t̄t̄u immediate p̄cedē
t̄. sūt̄ ex b̄ q̄ immediate subdit̄. H̄o dñs de' redēpt̄or̄
t̄. v̄t̄s̄ iſrl̄. In hac̄t̄ aut̄oritatē immediate p̄missa. Esa.
exp̄s̄ loq̄ de' d̄ datōe leḡ. q̄r̄ fuit̄ data ī m̄st̄ef̄o. q̄ d̄
die t̄ audieete totō p̄p̄ voce dei loq̄nt̄. vt̄ p̄z. Ero. p̄. t̄
x. t̄ b̄ q̄d̄ dicit̄. H̄o a principio ī abs̄condito locutus sū. a.
q̄r̄ ler̄ primo fuit̄ data. t̄ immediate subdit̄. Et̄ nūc me nū
fuit̄ de' t̄ sp̄s̄ eī. v̄b̄ de' dicit̄ se missū a deo t̄ sp̄s̄ eius.
Mūcāt̄ ē ita q̄ inf̄ m̄t̄t̄e t̄ missū sp̄ est v̄lūt̄o p̄s̄
nūl̄. q̄ḡt̄ ell̄ d̄t̄ m̄t̄t̄e psonaz in diuīs. t̄. tr̄it̄as. s̄. dei
missū t̄ dei m̄t̄t̄e t̄ p̄p̄s̄ eī. dei aut̄ missū dicim̄? dei
incarnatū. s̄. fulū. dei aut̄ m̄t̄t̄e t̄ sp̄m̄t̄ eī dicim̄ p̄t̄
t̄ sp̄m̄t̄. t̄ sic p̄z tr̄it̄as psonaz. Ad enadendū
aut̄ istud dictī. Ra. sal. v̄n̄ medacū adinuent̄ sup̄ locū
istū. d̄. q̄ oīs̄ p̄p̄b̄ fuerit̄ cū moyse ī mote synai t̄ ibi ac
ceperit̄ p̄p̄b̄ suas. sic t̄ moyse leḡ. s̄ posterū illas p̄
p̄herias d̄nūf̄iauerat̄ p̄p̄b̄ t̄p̄ a deo deterninato. t̄ō
dicit̄ q̄ v̄ba fiducia sunt̄ v̄ba Esa. ab istolo. Et̄ t̄p̄ a
n̄t̄ec̄ fierēt̄ ibi etiā. t̄a t̄p̄ datōe leḡ. d̄ q̄ fit̄ fñmo ibi fui in
mote synai. t̄ q̄d̄ sequit̄. Et̄ nūc me misit̄ de' t̄c. refēt̄ ad
t̄p̄ q̄ Esa. missū ē ad annūciandū p̄p̄o illā q̄ p̄. acc̄
t̄p̄ ī mote synai a dñs. s̄ istud dictī p̄z esse fassū mul
tiplicū. nā immediate p̄missū verbū dñs loq̄nt̄ d̄ datō
ne leḡ. cū d̄. H̄o a principio ī abs̄condito locut̄ sū. t̄ō
immediate subdit̄. Et̄ t̄p̄ anteq̄ fieret̄ ibi era. t̄ sic ex mō
loq̄nt̄ p̄z q̄ v̄b̄ eiusdē. t̄ sic p̄z q̄ illū sc̄dm̄ si ē v̄b̄
Esa. s̄ ip̄ī dei. sic. t̄ p̄missū. Q̄. t̄t̄ primū sit̄ v̄b̄ dei loq̄n
t̄s̄ d̄ datōe leḡ. v̄z p̄l̄az p̄cedēt̄. q̄r̄ ibi p̄missū. Ego v̄i
m̄? t̄ō ego nomissim̄ man̄ mea fūdant̄ terrā t̄c. q̄d̄ nō p̄z
dicit̄ d̄ Esa. t̄p̄. glo. hebraica q̄ ap̄b̄ eos autēt̄ia reputat̄
sup̄ illū locū. Ero. x. x. c. Ego sū dñs de' t̄c. t̄c. dicit̄ sic. Si
dicit̄ ī secreto fuit̄ fñmo. s̄. leḡ nōm̄lā dictī est̄ Esa. xliiij.
H̄o a principio ī abs̄condito locut̄ sū. t̄ sic pat̄z p̄l̄az glo
sam̄ apud eos autēt̄ia q̄ istud v̄b̄ Esa. ī psona dei loq̄n
t̄s̄ dei. t̄b̄ datōe leḡ. t̄p̄. t̄p̄. t̄p̄. Generit̄ in
solitudine synai. dicit̄ sic glo. autēt̄ia hebraica. Data est̄
lex in publico. vt̄ oīs̄ q̄ voluerit̄ recipie et̄ recipiat̄. sequit̄

Et cetera de scis et b. fidicte. d. Esa. xlviij. **H**oc a principio
in occulto locutus sum ante eum fieret ibi et cetera. videlicet hoc super
illis. Ego dñs dñs tuus. et sic pznō solū ex terra p
cedēt et sequitur h̄z et ex glossis hebreis apōlō iudeos auten
ticos. quod auctoritas pallegata Esa. Hoc a principio te. Hoc est
intelligenda de ipso Esa. loquente in persona propria s̄imilatio
quod in persona dei. quod p̄io dicit legē in more synai. et pos
stea mutius in mundū a deo p̄e ipsū et ad redēptionē
hūani generis. quod exprimitur māre iste in predicta auctoritate
et in fine illi auctoritas p̄i. Hoc dicit redēptor tuus ian
ctus uerbi. sicut et dicit Esa. tuus in more synai est validus ab
antiquitate. quod clatas adhuc non erat natus. amo fuit nam post
fere p̄dicta etiam annos. quod ab egrediu de egypto usque ad
quatuor annos regnū salomonis. in quod fundatū est in templū. fure
runt annos. ccclxxv. v. p̄. vi. Reg. vi. et certe elegit ad p̄y
in annū osie regnum iuda. sub quod cepit clatas. prophetare flu
xerunt. ccvi. annū et p̄i haberi deracili cōp̄iatio. id est ipa re
gū intermedio in scripto. vi. v. vii. liby Reg. Si autem dī
quod clatas postea accepit prophetā in more synai mortuus
fuit. et postea tpe ozie resūlūtūtū allō vī fūctūtū. quod sacra
scripta h̄z nūlō mo inuitū s̄imilatio. et matice quod cop
teret fūtū eu dīc idē dīo. ap̄ib⁹. etz et p̄dicta. si autem dī
quod clatas fuit creata an corpore. et sic fuit in more synai
in alia et hōi corpore. et postea illa alia tpe ozie fuit pūcta
corporis p̄ via nature generato organizzato. h̄z dēm est h̄
scriptū a Ben. i. v. c. formauit hoiez de de lūno frē.
et inspirauit te. ex quod p̄z manifeste quod organizatio corporis
hūani p̄cedit origine creatorem et institutionem anime.

Item Zach. viii. dīc. Hoc dīc dñs excedēs celos et fūdās
terrā et fungēs spūi hois in eo. ex quod p̄z quod alia hois crea
uit ipso corpore organizzato. Et si gloria hebraica sit locū
utrius sic dicit. Creator creat alia et p̄fecto figure hūani
corpis. Itē arguitur et r̄trāq̄ nūfōne sūt. quod si clatas fuit in
more synai tpe legi date. et h̄s in alia in more synai in alia et
corporis illo. et ibi accipit p̄phias quā postea denūciavit. et
sic alia p̄phias. Sequitur p̄scripta re. testi in magna pte sit
falla. quod cepitū dīc p̄phias accepitū spūi p̄phrandi
de nouo. sicut p̄z de heliaco. viii. Re. vii. et dīc ezechiel. ch. 4.
et de multib⁹ alijs. sicut p̄z reuelationes sunt facte ipsius. p̄phias
de ipsius quod ignorabat. sicut p̄z de heliaco. viii. Re. viii. vobis dīc
de illa misericordia suam. Et si in amaritudine est dīs
celauit a me. sicut de danielē. de quod scribitur Dani. i. quod deus
dedit illi intelligētam r̄visionem. et. ii. cap. qualiter reuelata
tū est ei somniū nabuchodonosor et p̄i interpretatio. et. iii.
ca. introductio angel⁹ gabriel reuelatō danielē dictū my
steriorū hebreomadaz. et in plib⁹ alijs locis eiusdem libri. sicut
indicitur. sicut et in alijs libri re. et. etz in uterū quod omittit p
pter. pluritatem virūdā. hec autem dīa et illa ēētū similitudinē tal
la si. p̄phias p̄fecte accepitū p̄phias suas in more synai.
quod enim fūsūt de oib⁹ illuminati. sicut fūsūt ibi et alia tū
sunt in alia et corpos. et sic p̄z quod ro. Ra. sa. non solū est h̄ tota
scriptura re. tēlī et p̄phētū q̄ dicitur quod alia p̄cedit corporis
sed et h̄ tota scriptura phōret et p̄dictis p̄z. Et sic ex p̄di
cta auctoritate Esa. trinitas psonarū p̄z in dñis. Ad idētētaz
facit illi Eccl. viii. Fūncul⁹ triplex difficile rūp̄f. glosa
hebraica. Sūt vīcē mysteriū trini dei et vīcē nō defini
cili discutēt. h̄z hāc glosa atiquā modernū uideri querēt
retoq̄ntes hāc trinitatē ad tria attributa diuina quod sunt
potentia. sapientia. et bonitas. h̄z est. s. improbatū. idēz in
p̄f. Verbo dñi celi firmati sūt spūi oris et. et. et sic de
alijs. Pater iḡt principale q̄liter pluralitas psonarū
posit. pbari p̄scripturā a indeis receptam. similite et
trinitas determinata.

Probatio incarnationis diuine personae.

Sequens principale est. p̄bandū. s. incarnationē
diuine psonae ita quod missas pmissus in lege tpe
prophetis sit venus dñs et verbi hōi. Et ad h̄ p̄bandū
adduco auctem hebrei. p̄t. Ecce dies venit dīc dñs
et suscitabo dñs germe iustū. Et p̄ h̄ p̄z et apparerēt p̄i hu
manitas. quod hec auctoritas in oēs expositores hebreonū
intelligit. de p̄po ad līram. sequitur in eadē serie text⁹ et in
eadē psona. Hoc est nōmē qd vocabūtū enī dñs iustus nō
Et p̄ h̄ p̄p̄imē p̄i diuinitas vera. quod vbi h̄m̄. Iustus
dñs iustus. In hebreo co h̄m̄ nōmē dñi tetragramaton. qd nō
mē est. p̄p̄imē iustus noīa diuina. et p̄t h̄ de nullo dñi nō
sūt de dōero. Et ad h̄ iūdēt alio dicentes. et nōmē dñi te
tetragramaton nō dī. dī deo rotū s̄t et dī alio. et h̄ Ezech
rlūtū. de illa ciuitate q̄ describitur ibi. Et nōmē ciuitatis
dñs ibidē. vbi habem⁹ dñs ibidē. in hebreo ponit
nōmē dñi Tetragramaton. et sic illi nōmē dñi de il
la ciuitate q̄ tū nō est idē qd deus. ergo eccl. Itē gen
tī. dīcūtū. Vocavit abraam nōmē loci illi. dñs videt. vbi
habem⁹ dñs an hebreo ponit Tetragramaton. et sic lo
cus ille noīa illi noīe et videt. Item Iudic. vi. Edific
auit iḡt ibi gēcon altare t̄sio et eo auat nōmē
eius de exultatio mea. Vbi nos h̄m̄ dñs. in hebreo
est nōmē dñi Tetragramaton. sic idē qd p̄mis. Sed
ita responsio nulli. qui nullū p̄dictor noīa. p̄p̄o no
mē dei qd est nōmē dñi Tetragramaton. sed noīatū
quolibet p̄dictor a quodā effectu dei. quod solū dñs noīatū
hoc nōmē. et h̄ nō est incōueniens sicut alijs homib⁹
vocat Edeodatus. et deus dīcūtū. vel aliqd h̄m̄. nō tū
vocatur deus absolute. quod h̄ esz̄ impū. et h̄ p̄z discurre
do p̄ oīa p̄dicta. quia Ezech. vi. non dī. Nōmē ciuitatis
dñs. ita quod nōmēt nōmē dñi Tetragramaton. sed dīcūtū
nōmē ciuitatis dñs ibidē. et. denominari dñs a diuina in
habitatione. et h̄ p̄z p̄ chaldaicā trāstātōne q̄ sic habet
Nōmē ciuitatis. expōnes adlectit. A die q̄ fecit dñs de
scendere sūt diuinitatē ibidē. sumūt Ben. v. dī. Voca
uit abraam nōmē loci illi. dñs absolute. h̄ dñs videt q̄
locus ille nō est noīatū nōmē dei Tetragramaton. h̄
est noīatū a visione diuina q̄ videt ibi humilitatē raf
fictōem ipsius r̄slac. liberās eū a more et arrietem. vco
eū pones. et aliter q̄ abraam r̄dit ibi in spūi r̄plū
deo edificandū p̄ salomonē in q̄ de exultatio erat p̄ces
ip̄li sui et oblatōes. et h̄ p̄z p̄ translationē chaldaicā. vbi dñs
adorauit ibi abraam. et ait corā dñs. hic erit coētēs coā
deo gentes. sicut Ezo. xxv. Dōres nō vocauit id altare
noīe dñi Tetragramaton absolute. sed r̄cauit id. do
min⁹ eralatio mea. a quodā effectu diuino. quod dñs libera
uerat ibi p̄l'm a māmbo amale. h̄ ad p̄ces moyū. et p̄z
ibidē. sumūt Iudic. vi. gēcon nō vocauit altare illi dī
nōmē dñi absolute. sed a quodā effectu diuino. Et iō
vocauit illud dñi pat vel dei pat. qd dñs. p̄mis. erat sibi pa
cem ab iūmēs p̄f. qntib⁹ cōf. et de fa. et cōpletū. Et
hoc patet p̄ translationē chaldaicā q̄ sūt habet. Edifica
uit sibi gēcon altare dñs et fūmū sup illud deo q̄ sēc
et pacem. Pater iḡt ex p̄dictis q̄ nōmē dñi Tetragram
aton nō dīc de alijs nisi de dōeo vero tū. Hoc etiā ep̄isse
dīcūtū. rabi moyū. i libro directori p̄p̄lexor dīcēs ep̄isse. q̄
omnia noīa diuina derivata sūt ab opib⁹ dñis. p̄ter nō
mē Tetragramaton qd est appropriatum. tū alius nōmē
creato. et sūt ip̄m solū denotat diuina centia cū p̄p̄etibus
sūt intrīsebas. Letera autem nōmē diuina imposita sunt
ab opib⁹ dñis. Nō p̄t de h̄ nōmē beloy et adonai que
int cetera noīa sunt magis p̄p̄ia. et sūt h̄ nōmē beloy et
adonai imponit ad significandū dñi ex generali p̄uidē

ta: et ppter hoc cōmunicat alios, vñ iudices et sapientes et
divina sapia p̄diti aliqui noīani heloy in sacra scripta.
vt dicit p̄s. Ego dixi dñs ell̄ te. In hebreo p̄t̄ heloy in
et sūlia h̄situt l̄ p̄lito loc. et l̄ h̄situt b̄ noīe adonay qd
imponit ab enuersali p̄fidentia, et iō b̄i d̄r in scriptura
de potētib⁹ et regib⁹, nō aut̄ ita ē de nomine dñi tetragra-
matonib⁹ significat diuinā essentia nudā et purā ab his
respici ad extra, et dicit doctor p̄dicit, et iō nō est cōmu-
cibile alteri, et iōcū ipse xps nomine b̄ nomine, vt p̄t̄
p̄ auct̄em allegata libri, p̄t̄, p̄t̄ ipse xps est vel dñs.
Propter h̄ alij solleuit aliter auct̄em p̄dicerū corripētes
vera dicit̄es q̄ sic ē in hebreo libri, p̄t̄. Et h̄ ē no-
men eius q̄ rocauit̄ ei dñs iust⁹ n̄f, ita qd nomine dñi te-
tragramaton loco cui⁹ ponit̄ in translatoře n̄ra dñs; et
dictū ē, nō refet̄ ad messiā illū dauid, s̄ ad deū ver. q̄
vocabit̄ ipin ad liberatōrem sp̄li isti q̄ placiuerit sibi.

Contra istam solutioem non potest argui nisi ostendatur quod sibi corripitur vera leem et negatur veritate ut negetur Christi divinitatem; hoc autem possit optime fieri ex antiquis bibliis quod non essent corrupte in passus Iesu et in aliis in quo sit mentio de divinitate Christi si habent possent. Et si non nulli que pessime sunt nos sed eos in his passus et similibus arguerentur, licet autem ego si viderim aliquam bibliam iudeorum quod non sit in passus Iesu corrupta, tamen audiui a fide dignis ratione recte et scie auctoritatibus iuramentis quod sic videretur in antiquis bibliis, sic hanc translatio hieronymi super inducta. Si at non potest haberi antiquam biblie non corrupte, recurrentum est ad alias translationes quae iudei rationabili negare non possunt. Et ergo haec potest probat falsitatem reprehendit. Et primo deprobabitur translatione Iesu, interpretatio quae sic haec translatio hic est, ut per patrem officium ecclesiasticum quod de ista translatione assumptum est, in qua quidem officium sic ponitur ista auctoritas. In diebus illius salvatoris Iuda et iste habebat fiducienter et haec non nomine quod vocabitur eius dominus noster. Et haec pars quae non nomine domini teat grammationem ad Christum referit. Sed queret aliquis ut haec quod interpretatio sic translatum est, quod haec poterat in sua translatione operante divinitatem Iesu Christi ne reprobolome credere eos adorare duplice divinitatem, ut dicit hieronimus in prologo pentateuchi et in pluribus aliis locis. Ad haec est dicendum quod interpres in haec loco sufficienter oportet divinitatem Christi quia transferendo de hebreo in grecum non posuerit nomine dei tetragramaton, sed loco eius posuerit nomine commune Christos; quod in grecico sonat idem quod dominus apud nos. Et haec non potest dici de deo vero seu de gloriam magis principe seu magnate, et eodem modo hieronimus translatens de hebreo in latinitatem posuit nomine commune dominus, quod non habet nomine proprium correspondens nomine domini tetragramaton, sed loco eius posuit haec nomine coe dominus quod in indifferenter dictum est deo et quod liber homini magno, propter quod auctoritas hieronimi, propter simile non est efficaciter ad probandum Christum divinitatem secundum translatioem chaldaicam quae est autentica apud eos quae sic habet Ecce dies venient dicit dominus et suscitabo dauid messiam iustum, ubi haec germe iustum. Ex quo per haec auctoritas intelligitur de Christo ad leem, et sequitur in translatione chaldaicam. Et hoc est nomine quod ipsi appellabunt ei dominum iustus noster. Et hieronimus translatio chaldaica haec. Et haec non potest quod ipsi dicent dominus iustus noster, et ibi ponitur nomen domini tetragramaton: ubi posuit hoc nomine dominus. Ex quo patet quod ut hebreica veritate non est vocabulum haec vocabulum, et sic per patrem officium domini tetragramaton referat ad messiam quod non nomine dicit hieronimus ipsum appellandum seu nolamduum a propria si subditum. Et in aliis alter soluerit dicentes quod per haec non habet nomine non haec est messias sit deus, quod non deus per debeat esse deus haec vocabilis deus. Haec ista causa non valit, quia ita nominatio vel ro-

catio si vera esset sequitur quod sit deus rex, sicut nota est, sic adest in proposito, quod ibidem dominus promittit de ipso sit nominatio. Ecce dies venientie diei dominis et suscitabo te de germe iustum et regnabit rex et sapientia erit et faciet iudicium et iusticiam in terra. Hoc autem est falsus, si nomine dominus pater noster sumus ubi usurparunt, illo nomine vocari se promitteret nisi enim virtutes deus erit, item licet uidetur expectetur missio per prophetam Iohannem futuri tamen ei expectetur eum nomine pater noster, sanctissimum et sancto iudeo moysi, hoc autem est impossibile si promitteret se vocari nomine domini tetragramaton, nisi sic est enim viritate, immo inveniret patrem blasphemante, et sic per ipsam illa obiectio nulla est. Item ad probandum ipsum esse regem dei et hominem adducatur illa autoritas eiusdem. Extra ix. capitulum de christo sic dicitur. Parvulus natus est nobis et filius datus est nobis, et factus est principatus super haec eum, et vocabitur nomine eius admirabilis, sacerdos, deus fortis, pater futuri seculi, princeps pacis. Et per quod dicitur parvulus natus est, ostendit ipsum Christum regem veram habentem, quod hoc autem quod sequitur, et vocabitur nomine eius admirabilis, appareret ei dominus meus. Sed ad hunc fidem dicentes quod per hebreos non habet vocabilem sed vocabitur, sicut illud quod immediate sequitur quod exprimit divinitatem, non referit ad parvulum natum sed ad regem dei nominem ipsum et nomine pueri ponitur in fine auctoritatis cuiusdam. Princeps pacis, ita quod enim eos non est prius in nominatio sed potius in vocatio; et princeps, vel potissimum in accusatio principis pacis, quod defacilius potest dicere, quod nota apud eos sunt indeclinabiles, id est modis scribuntur nominatae, et accusatae. Est igit sensus auctoritatis enim eos. Parvulus natus est non bis auctoritate, et vocabilitate quod est admirabilis sacerdos, deus fortis per futuri seculi nomine eius, et parvulus natus, principis pacis. Et ideo dicitur quod ista auctoritas est intelligenda de principe ezechiae regis iudaica sub quo dominus dedit christo pacem interfector et exercitu sennacherib regis assyriorum ab angelico diuinitate misso et bene. Reges, p. xii. vel si dicatur quod de christo debet intelligi per hoc non probatur ei diuitias, sed quod si residentes corrumperunt terram, id recurrendum est ad alias translationes sic feci in auctoritate supradicta. Et Christus ratibus hoc falso p. lx. interpres quod habet hic Vocabularius, sicut dicitur hieronimus sua translatione, sed in libro diversiter a translatione hieronimi, quod nomine exprimit divinitatem Christi celarebatur in sua translatione nomine patris causa in precedenti auctoritate, et sic sic translatione puer natus est non bis et filius datus est nobis cuius impius super haec est et vocabitur nomine eius magni sacerdotis angelus. Et isto modo in officio missae recitat in narratio domini quod officia ecclesiastica in his que accipiuntur vere, testis sequitur translationem. Ita interpres saltem in plurimo per haec autem translationes prout in hebreo non est vocabitur sed vocabitur, et sicut dicitur corripentes terram, et per ipsas quod ista nota admirabilis sacerdos, et de fortis auctoritate, que sunt exprimentia diuitiatem referuntur ad puerum natum sicut et illud quod istis nominibus consideratur in translatione. Ita sequitur hoc. Et vocabitur nomine eius magni sacerdotis angelus, quod id significat implice et velate, quod ista nota diuitiate Christi exprimentia significat exprimitur, et manifeste quod matutinus sacerdos secundum diuinum suum incarnationis diuinum mysticum cuius anteponitur in effectu dilectus est per haec translationes quod hec auctoritas non potest intelligi de Ezechia rege iudaico, quod ista nota diuitiatem christi exprimentia, sacerdos admirabilis, et de fortis auctoritate potest ei convenire, et per ipsas in fine auctoritatis non habet in hebreo, principem pacis, in accusatio casu ut ipsi dictum corripentes sententiam, sed potius principem pacis in nominatio, quod sic dictum est in autoritate promittit, vocabitur et non vocabitur, et per ipsas sicut in fine auctoritatis poneref principem pacis in accusatio, male esset dictum ut de per ipsas, item quod istam pace dividunt debere intelligi de pace quam habuerunt populi isti sub Ezechia rege interfector exercitu sennacheribis prout falso per sequente textum, quod immediate subiungitur in auctoritate predicta Esa. Multiplicabitur enim impius et pacifici erit finis, quod ista pat

quā habuit tunc sub ezechia populus fuit satis brevis
ut patr intuenti q̄rtū liby rega. Item p̄dicia responsio
Iudeoz p̄t̄ falsa p̄ translationem chaldaicā que sic se h̄z
infans n̄ est nobis et fili⁹ datus est nobis. et recipiet
sup le legē ad suādū eā. et vocab̄t nomē eis de ante ad
mū abū p̄silio ds forū p̄manēs in secula seculoy messias
in cui⁹ dieb̄ multiplicabit̄ pat. p̄ b̄ eni q̄ b̄ hic messias.
patz q̄ hec autoritas n̄ est intelligēda de ezechia h̄z de
christo. p̄ hocē qd̄ b̄ hic. Et vocab̄t nome et de ante
admirabil̄ p̄silio ds forū. p̄t̄ q̄ nota dūitate exprimē
ta refertur ad r̄pm. ita q̄ ipse est vel ds. Q̄ aut̄ inf̄
ponit hic ista determinatio de asī qd̄ nō ē in hebreo. hoc
est ad denotandū q̄ nomē sp̄i prius fuit vocatū a deo et
enā ab ar̄gelo q̄ tp̄sal nāceret fū qd̄ h̄z. i matb.
p̄mo. Q̄ aut̄ in hac trāslatoe chaldaicā d̄. Et recipiet
lup̄ le legē ad suādū eā. loco eni⁹ in hebreo et in trāslati
one hiero. h̄z. Et fact̄ ē principal̄ lup̄ h̄z. Et hoc est
ad denotandū q̄ sp̄s erat unpletur legē a suādū fū q̄
ip̄sime dicit̄ Dicit̄. v. Non vēni solle legē h̄z adimplē.
q̄t̄ notandū q̄ in p̄dicia autē. Etate rbi de sp̄o d̄. Et
multiplicabit̄ eni⁹ ip̄sili. In hebreo ponit. Luminthe. qd̄
in lumen lanai multiplicabit̄. et scribit̄ hec dictu hebrei
ca p̄dicta. h̄z q̄ hec ita men. causa ponit in medio dic
tions. qd̄ est q̄ naturā h̄z. Ite. et modū scribēdi hebreoz
que nūc alibi ponit nisi in suis dictiōs fui q̄ tagit hie
romayn⁹ in p̄logo galeato rbi d̄c̄ q̄ sunt q̄nq̄ h̄z dupli
cates apud hebreos. q̄ sp̄has aliter scribūt̄ suis dictiōnū
alit̄ p̄cipia et media. et de his dñis l̄t̄o dupli. vna
est men clausa. alia est men apta. Den clausa sp̄ ponit
in fine dictiōs. men ast̄ apta in principio et in medio. hic
ast̄ et dēm est ponit men clausa in medio dictiōs. ñna
tura h̄z. et modū scribēdi ad denotandū q̄ sp̄s de q̄ loq̄
sp̄ha erat nascitur⁹ de figura clausa q̄ modū nature. q̄
in p̄fēt̄ etiā incarnationis erat clauſum et secretū. sicut enim
poete p̄ figurā grāmariales significat̄ aliqd̄ subtiliter
intelligit̄ ibi. sic pp̄be p̄t̄ modū scribendi insolitum
mysteria occulta aliqd̄ designabāt. et b̄ mō moyse signi
ficab̄ plūt̄ glōnay in vnitate diuine cōntie p̄digē
do hoc nomine hebreo in cū r̄bo singlati⁹ nūen et dēm ē.
Item p̄ba tertiū incarnationis diuine psone p̄ auct̄ez. Dic
thee. v. Et tu b̄t̄hleē ephrata p̄wul⁹ est i milib⁹ iuda. et
te cuī egredieb̄t̄ q̄ sit dñator. Et egredies eni⁹ ab initio a
dieb̄ etiāt̄. Q̄ aut̄ hec auct̄as ad l̄faz intelligat̄ de
christo patz q̄ translationē chaldaicā q̄ ue h̄z. Et te eni⁹
egredieb̄t̄ messias. rbi eni⁹ nos habem⁹. Et te eni⁹ egredieb̄t̄
quisit dominator. per h̄c eni⁹ ep̄im⁹ de beth. l. em ostē
sunt ipsius christi vera humāitas. et etiam fū cartes
namo est de semine dauid qui fuit de hebreo. rbi
bēt̄ primo. Regū. xvi. ppter qd̄ scribe uideor et periti
in lege interrogati ab Herode de loco nativitat̄ sp̄i
responderūt q̄ nascereb̄t̄ in b̄t̄hleē. et confirmauerunt
dicim⁹ h̄z p̄ hanc auctoritatē. Dic̄te etiāt̄ p̄ matb. q̄.
sed p̄ exūt̄ eius a dieb̄ eternitatis exprimit̄ nativitas
eius eterna qua semper nascatur a patre. t̄temper natu
sunt. Sed ad hoc responderunt aliqui q̄ per hoc non in
telligitur christi etiāt̄. mutas fū diuinitatē. sed preuisio si
ne predestinatio sue nativitat̄ que est in humana na
tura tantū. sed hoc non valeat quia eternitas ralis p̄cu
sionis est omnib⁹ cōmūns. quia omnia quātūc̄q̄ mut
nūma sunt a deo p̄missa eternitatis p̄ordiata. et ideo si
hoc modo intelligereb̄t̄ p̄dicta autoritas p̄ ipsam non
exprimeret sp̄ecialitas in christo respectu aliorū quan
tūmū. q̄ munim̄. propheta aut̄ intelligit̄. intendit
per ipsas exprimere p̄eminentiā et excellentiā christi.
et patet intuenti. Propter qd̄ dicūt̄ aliq̄ iudei q̄ septes
tes fūct̄ynt̄ create et deo ante mūdū. sc̄ler. penitentia.

ḡbenna. domus sanctuar̄t̄. p̄rotinus gl̄ie. horus volu
ptans et nōmen messie. et iō sic exponit illis. Besi. q. de
voto roupt̄. Plantauerat aut̄ dñs horū voluptas
a principio. Lante mūdū p̄ duo milia annorum. et b̄ mō ex
ponit illud qd̄ d̄. Dic̄thee. v. Et ḡreslus ei⁹ ab initio te,
qua nōmen messie fuit creatū ante mundū mō p̄medē
h̄z hoc dictū est ita ironabile q̄ nō indiget reprobatō
Et eni⁹ nō potuit p̄ se creari sed in aliq̄ intellectu. hoc
aut̄ nō potuit esse in intellectu dūjno in quo nō p̄ aliqd̄
creari nec angelico vel būano p̄t̄ sic creari ante mūdū
fū ip̄sos. Similē q̄ penitentia q̄ nō est nisi de peccato p̄
terro fuit aī mūdū. et p̄ sp̄is aī peccatū qd̄ est vald̄ ab
furū. Sicut ut mō polis argu de illis. et d̄ alijs p̄sequitū
sed dūmūt̄ q̄ d̄c̄ a eo fruota apparent. et oīa absurdā
item incarnatio dei p̄b̄atur per autontatē. Lant
corum. h̄z. Egregiumini filie syon et videre regem salomo
nem in dyademate quo coronauit eum mater sua. nam
fū om̄is doctores hebreoz vbiect̄ in libro canticorum
ponit nōmen salomonis sub illo noīe intelligēdū et de
us ipse qui est magis salomon. i. pacificus. q̄ facit p̄z
cem. et cordia in creaturis p̄ conexiōnē partia vniuers
fū q̄ habet gob. xv. Qui ia. ut xoc̄iam in sublimib⁹
suis. vñ dicit̄ qd̄ in toto illo libro agit̄ de deo et synago
gas sub noīe salomonis et sponsis seu amice sic doctores
carbolici dicit̄ qd̄ in eode libro sub p̄dictis nōlo agit̄
de oīatē christi et ecclie. hoc sup̄posito arguo ad pro
positū. quia in p̄dicta aut̄. ite dicit̄ de matre salomo
nis. si iḡis noīe salomonis intelligēdū est deus. etiā fū
senīsum l̄tālēm fū ip̄sos. ergo oportet eos concedere qd̄
deus habeat m̄fem. hoc aut̄ est impossibile fū naturā
diuina et sumis fū naturā angelicā ergo tal̄ natura ē na
tura būana in q̄ cōment̄ libi b̄t̄em. etiāz q̄ natura
humana est nobilit̄ inter illas naturas q̄ sunt p̄ genē.
rationē. et sic patet incarnationis diuine psone. Sed ad hoc
respondent aliqui iudei dicentes qd̄ deus q̄ est magnus
salomon vocab̄t̄ eccliam isti matrē ad exprimendū
magis amorē quem habuit ad eam. aliqui filii. aliqui
sonē aliquando matrē appellando. Sed x̄ra hoc arguit̄
quia eni⁹ fact̄ scripture passus obscur⁹ nō debet expōni
fūt̄ p̄t̄salūt̄ loci clariorē eiusdem scripte. nunq̄ autēz
in scriptura vēterē testamētū inuenit̄ simile qd̄ deus
vocat eccliam israel matrē. sed b̄n inuenit̄ q̄ vocat ea
sponsam amicā filiam et būusmōi. fū qd̄ dicitur. h̄z.
remie. q̄. Recordat̄ sū tu miserans adolescentiā tua
et caritatē desp̄satiois tue qui secuta es me in deserto.
Et here. iii. Reuertere virgo israel adiutoriā tuā
et quo delicias dissolueris filia vaga. ergo p̄dicta et
polito nō est rōabil̄. Item mater respectu fūt̄ b̄z tōnē
principi⁹. hoc aut̄ nullo mō potest dici de ecclia resp̄ē
dei vel alicuius dignioris te. et sic remanet p̄dicta no
stra expositio rationabilis et vēra. Item probatur diu
nas et humāitas christi per autontatē. Facharie. tr.
Exulta sarfilia syon et iubila filia herusalē. et ex rei tu
venit tibi iustus et salvator. p̄ se pauper ascendēt̄ sup
asīnam. fū doctores hebreoz ista autontas nō potest
exponi ad l̄tām nisi de messia. p̄ hoc qd̄ dicūt̄ hic. Pan
per et ascēdens sup̄ asīnam. ostēdūt̄ eius b̄vanit̄. et q̄ sic
paup̄ cū homib⁹ querat̄ est. p̄ hoc aut̄ qd̄ d̄. Et ex in
et salvator. ostēdūt̄ in eo natura excellentiā. et quā potest
saluator. et regnare. q̄ paup̄ inūt̄ h̄mōi est impotens
ad talia. et ideo fuit in enī simile dūnes et pauper. dūnes
in natura diuina. et paup̄ in natura būiana. Et qd̄ sic de
beat intelligi auct̄as p̄dicta Facharie. patz p̄ glosam
hebreoz apud eos autētā super illud. Lantcorū p̄m
mo. Exultabimus et letabimus in regia. i. tu te fāceo

et benedicto. sile est esu hic cuidam regine cuius marit
filii, et generi trā fierūt mare, postea q̄ magnū ips̄ dictuſ
est ei, veneti generi tu, et dicit qd̄ ad me, letet̄ filii mee di
ces ē el, venerūt filii tu, et dicit, qd̄ ad me, letet̄ mur̄ mee
qui ait̄ dicit̄ ē el, venit vir tu, dixit, nunc facta ē pfecta
leticia mea, sic facti ē et esent̄ pp̄bē dicetos ad iſlm̄ fi
lii mi delōge venerūt, et dicit̄ qd̄ ad mederent̄ filie iudei ſi
ciū dicit̄ ē el illud, ſach, x, Ecce re tū venit, tūc fuit ei
leticia pfecta, vii ibidē sat̄ p̄mittit, Eculta satis filia sy
on, umbila filia iſlm̄ tc, Et iſta glo, p̄tz q̄ zacharias pph̄a
loquī de aduētu dei ad filios iſt̄, si igiffm̄ eos iſta au
ctoritas loquī de ineffia, qz erā in eadē auctē br̄ veni
te i paup̄teria excludit q̄ ip̄e sit de' t̄ hō, ita q̄ sit paup̄ rō
ne hūamatis, et potes saltare rōne diuitias, p̄tz q̄r̄ p
dictio ſedm̄ principale ſcs q̄litter ex scriptur̄ recipit pol
lit p̄bati incarnatio diuine pſone,

Estat pbarē tertiis principale sc̄ q̄ t̄ps b̄ incar-
natiōis s̄r pteriti ad b̄ aut induco pp̄biam ḡas-
cob Besi, illit. Nō auferet sceptrū d̄ iuda nec dux
de femore eī donec veniat q̄ mītrēd̄ ē t̄ ip̄e erit expe-
ctatio ḡētū. s̄ mo ablātū ē regimēn t̄ d̄ficiatō a iudeis a
t̄ ip̄e herodis ascalonite sub q̄ n̄at̄ est ibs. q̄ ab illo t̄pē
venit r̄ps. Ad b̄ t̄fīdēt̄ aliq̄ iudei q̄ hec auctus nō ē iſel-
ligēda de r̄po ad l̄am. s̄ de nabub̄. rege babylō. q̄ miss̄
ēr̄ ordinariorē diuina ī ūrl̄m pp̄t̄ p̄t̄l̄. v̄r̄ hf. ū. Re-
x̄t̄. Et t̄tū c̄m̄ defecit regime iudeor̄ q̄ ecepit sedēchias
regē t̄ exēcanis eū t̄ filios eī̄ occidit. v̄t hf ibidē. c. xix.
nec p̄ ea aliq̄ d̄ eī t̄st̄p̄e f̄gnauit. s̄ b̄ dicit̄ apper̄t̄ s̄z. q̄
p̄ captiuitatē babylonica būterit duces t̄ p̄ncipes sic
p̄z de zorobabel. Esdra. H̄leemia. & Dachabes. Adabu-
erūt̄ ēt̄ reges q̄ iohes byr̄ can̄ s̄ȳmeont̄ machabaei ful̄
ip̄osuit sibi diadēma regni. t̄ t̄tū regnauerit filii ēr̄sc̄
ad herodē q̄ fuit alienigēa a gēte iudeor̄ t̄ iō v̄sq̄ ad illō
t̄ps nō fuit amotū oſno dñiū iudeor̄. Si aut̄ dicas q̄ a
t̄ ip̄e nabub̄ fuit amotū a tribu iuda de q̄ amotūdē loq̄
t̄ ip̄ha p̄dictus q̄ illi q̄ regnauerit postea fuerit de
plia tribu. q̄ machabaei fuerit de tribu sacerdotalis. non
valet b̄ dicit̄. q̄ zorobabel q̄ p̄ captiuitatē babylonica
fuit eoy due fuit d̄ tribu iuda. v̄t̄ māifesto ex terribō ml̄
tis sacre scripture. s̄l̄t̄ machabaei. q̄ tribu sacerdotalis et
regis erit omīne. Et iō alī soluit aliter dīcētes. q̄ intel-
ligis de roboā filio salomonis a q̄ recessit̄ d̄ce tribus
t̄ adheserit̄ bieroboā filio nabath. v̄t hf. xl. Reg. xii. sic
q̄ exponit̄ p̄dicta aurorūt̄. Nō auferet sceptrū d̄ iuda
t̄. donec veniat sylo. q̄ v̄bi bieronomiū trāstulit. muten-
dus. Hebraica v̄t̄is habet. sylo. q̄ est nomē loci. v̄t̄ dicit̄
q̄ in illo loco venit roboā et s̄stituerit̄ post p̄fem rex. t̄
in illo loco recessit̄ pl̄is ist̄ ab eo. t̄ s̄stituerit̄ sup̄ se re-
gem bieroboā q̄ erat de alia tribu. s̄. cphraim. t̄ sic abla-
si fuit sceptrū t̄sic de iuda. veritū quia ip̄salomonis
remanserit̄ due tribu. id eo sequit̄ in hebraica verita-
te. Et ei aggregabunt̄ gentes. v̄bi bieronomius transtulit.
Et ip̄e erit expectatio gentiū. Sed ista r̄sisio p̄z falsa p̄ te-
st̄um. in. Reg. xl. q̄ ibi d̄z q̄ ille locus v̄bi roboā fuit a po-
pulo d̄ceretur? vocaf̄sch. t̄ est locus b̄si remotus ab il-
lo qui vocat̄ sylo. z̄t̄ b̄moi r̄sisio p̄cedēs t̄ s̄l̄s ap̄a-
tene false p̄ trāstūnē chaldaicā. quia v̄bi bieronomius
trāstulit. Donec veniat messias. q̄ id q̄ erat obscuris q̄ hoc volu-
it declarare. s̄ sic p̄z q̄ p̄dicta aurorūt̄ nō poterat ist̄
ligi de nabuchodonosoro; nec de roboām nec de alto q̄ d̄
r̄boā. q̄ adsequit̄ in hebraico. Et ei aggregabunt̄ gentes.
s̄t̄ māl̄ iḡ nō q̄ iudei in adūtu r̄pi. p̄ maior parte
sunt obſtinati in sua infidē elitare. t̄ gentiles q̄ nō s̄t̄ gen-
tium desiderant̄ aggregari sunt ip̄o r̄boā fidemq̄ eius de-

note suscipit eos fin q' dicit apłus Ad Ross. vi. Ecclias ex pte contigit in isti dōne plenitudo gentium introiret, tē. De aut ipse herodis ablatu est, a iudeis scriptū patet q' ipse fuit primus alienigena q' regnauit in iudea, patet enim sius fuit iacobus. Ille herodes romanorū aquilio fretus debellavit antigonū regem iudeorū q' descendērat a machabeis & oīm, plem regiam occidit, et libros d genealogia regū abusus ne postea dep̄penderef ipi et siq' eius alieni a regno dauid interfici etiam & octores legis q' vocabant in splo illic. Deuter. xvii. ca. De medio trātu tuorū pones sup te regem, et sic auferret a iudeis oīm eam recuperandi scriptū qd etiam p̄t p̄ effectum qz ab illo qe vñc nāc hūrēt. Dccxviii. annū ad minūs qz tali anto incarnationis scriptū est b opus, et ac huc in dei videnti magis a fideli scripto longinquo qz a pūncio. Et enī ablatio scriptū sūt signis eis paucū de adueniē r̄bi manifeste p̄t qz illud unpletū est tēpe herodis q' regnante naūs est r̄bus iefus, et sic p̄t p̄positū seilizqz tps incarnationis sit p̄terū. Item b id p̄barit aut oratione aggei. Et hec dicit dñs exercitū, adhuc modicum vnum est, et ego monebo celsi & terra, mare & aridā & mouebo oīs gentes & veniet desideratus cunctis ge ntilio & sequit. Agnus erit glā iustus dominus nouissime magis. Et prime dicit dominus exercitū fin omnes expositores hebreorū habet q' iste desideratus ē messias iudei cristus. p̄t igit p̄ plā in auctoritate p̄dicta p̄sita q' tps ad uerū p̄t p̄terū. p̄mo qd qd dicit ibide acipue enī modicū, et subdit de aduentu p̄t. Veniet desiderat⁹ et sūt gentib⁹ tē. Aggēs pp̄beta dicit H̄verbū scđo anno dñi regis psarū, ab illo autē tempore vñc nāc hūrēt āni. Dccccclit, fin p̄putationē iudeorū & plures adhuc sedm p̄putatiōē nostrā. Dccxi. Talis enī numerus non dicatur in scriptura modicū, cum enī dicat pp̄beta i lētrā prīma restare r̄bus modicū usq' ad i p̄us de aduentu cunctis gentibus p̄t q' i p̄us sui aduentus est p̄terū. Sed et hoc respondet aliq q' tñ i p̄us in scriptura bñ dicat modicū, q' in p̄. lxvi. dicitur. Qdille anni ante oīlos tuos tanq' hodierna dies p̄terū. Sed q' hec nō si vñc leat, patet quia si tempus mille annorū comparetur eternitati modicū est, et sic loquitur auctoritas psalimi predicti qd patet p̄ hoc q' dicit. Qdille anni tē, quia diuina cognitio que oīculos designat̄ eternitate mensurā sed si referatur tempus mille annorū ad expectationē in populo, sic non potest dici r̄onabiliter loquendo i p̄us modicū sed magnū, vñi & Baruth, vi. Tempus capriū catis babylonice p̄dictum magnum, et longum quod tamē fuit valde modicum respectu sc̄i. Ixxi. annorum. Item propositum p̄ id quod in auctoritate subdit. Veniet desiderat⁹ cunctis gentib⁹ & repleto domū istam glā, et loquitur pp̄beta de domo dei edificata a iudeis post captiuitates babylonicas. Egredi stante illa domo venit ielus i p̄us quia pp̄beta dicit eā replendā glā p̄ aduentū i p̄us de siderati cunctis gentibus ad eam. dominus autem illa destruta est p̄ p̄tū & vespasianū, p̄tī. anno p̄s dñi passi onem, q' tē item tertio p̄ hoc idem patet p̄positum per illud qd sequit̄ in auctoritate p̄dicta sc̄i. Dagna erit gloria iustus dominus nouissime magis q' prime, et confitat q' pp̄beta loquitur de domo edificata post captiuitates babylonicas ut dictum est, ad cuius edificationē inducebatur populum & patitur gloriam eius maiorem futuraz q' sūt gloria dominus edificate p̄ salomonem, hoc autem non intelligitur propter maiores virtutis seu honores seu cultum diuinū vel edificatores quia status populi tunc erat quasi nullus respectu illius dominus & stans q' fuit sub salomonē, p̄pter hoc dicit. Et s̄dne. xix. q' facies q' r̄derat p̄missa domū lachrymabat alios exultans

tibus in dedicatione dom^m scde, q^r q^s nullus momen
erat respectu prime, t^o no pot intelligi gla ei^m maior; nisi
p aduentu ipsius desiderati cunctis gentib^m qui ea^m glo-
ris caus^m plentia sua, q^r in ea fuit a matre oblatu^m fm^m q^r
pphetia malachitis p^mterac^m, ca. Statim veniet ad te
plu serm^m tuu dñator: quem vos queritis t angelus testy
quem vos vultis. I^m p^m autem domu^m frequenter honora-
tur q^r ibi docuit t^m doceauit. Dicunt autem aliqui uide
ad hoc q^r maior fuit gloria secunde donus q^r prime in an-
nis q^r p^m durauit, l^m h^m no valer, l^m q^r bim sit q^r p^m dura-
uit, h^m m^m no fuit ad glaz h^m ignominia q^r; plu^m spib^m fuit con-
culta^m t dehonora^m; q^r annioch^m epiphanes posuit ibi
abominationu^m idolu^m t feci^m ibi, p^mstibula m^m fm^m q^r habet
p^mlo Dach, r. h. D^m q^r libra istu^m no recipiut us*et*, i. o p^m
dici q^r h^m ide p^m dñi, r. h. h^m et dicit Joseph^m li, r. antio-
tat^m. S^m q^r ciuitas istu^m fuit capta q^r popeyu^m impato-
re romanor^m. Itē trec^m al^m p^mherodie ascoloniu^m, t virio
q^r destru^mta fuit p^m Lyt^m t vespesianu^m oib^m est istu^m tēpi-
bus fuit illa dom^m deicta t^m pulcara. Itē istu^m maioritas
durationis no rē esse alie^m gle notabilis, altēm p^m di-
ceret maiori^m honor^m, t gle q^r natura hūana, q^r è maiori^m
durationis. Itē si p^mputem^m durationē dom^m scde fm^m iude-
os dicētes ea durasse, cccx^m, an, p^mbim^m q^r p^mria dom^m p^m
durauit, q^r ples anni superest a q^rto anno salomonis in q^r
fundata^m è dom^m p^mria usq^m ad, r. i. an nū sedechie in q^r de-
structa fuit, q^r fluorit^m an, cccxvii, p^mputato tpa regē in
termedioz in, i. h., r. uti, li. Reg, pfecta aut fuit, r. i. anno talo-
monis t^m stet pfecta, cccx^m, i. h., t*le*pl^m q^r scda durauit, si
accipit^m duratio scde dom^m fm^m p^mputatione iudeoy, l^m aut
dom^m scda p^m durauit, r. i. s. dictu^m è tsi ista obiectio^m esti
car p^m iudeos, q^r p^mcedit ex suppositone, p^mputatio^m eoy quā
reputat^m recu^m, l^m t^m g^m ex p^mdicta autoritate agget q^r tps ad,
t^m spes t^m p^mtertia. D^m restat osidere q^r in p^mdicta autē
v^m dubiu^m, s. q^r in aduentu desiderati cibis^m gētib^m sit imple-
tu^m q^r ibi d^m, s. Adhuc modicu^m t^m mouebo no solsi terrā, s^m
celū. D^m è q^r celū i aduentu t^m motu^m è large accipiēdo
motu^m p^m o^m inouanōe q^r magna inouatio^m i celo apparuit
q^r in nativitate xpi noua stella è vila, p^m q^r reges vene-
rit ad ipm adoradū, itē circa ill^m tps, s. tpe herodis sub
q^r nar^m è xps i iudea de q^r magi loqui^m p^mha q^r de calis ter-
ris fuit maxim^m terremor^m int̄m q^r gētes, p^minq credebāt
q^r in iudea null^m hō remāsset et dic Joseph^m i p^mrio li, s.
iudaico bello, t^m e^m h^m argu^m pbabilitate aliquā suctionez
fuisse planetar^m notable sue costellatione ex q^r q^r solent
accidere talia. N^m aut more t^m fuetur oēs gētes p^m, q^r i.
minētē xpi nativitate p^mcepit cesar august^m describi vni
uersum misdi, t^m oēs gētes romanor^m tributarios se, p^msite
ri, t^m p^mterea singli ibat ad loca vni erat orisidi ad p^mdicta
facienda, p^m q^r enī ioseph de galyle ascēdit in bethleem
et maria sibi desponsata pgnare ut ibi, p^mteret vti. L^m q^m
ca. In iudea enī tūc fuit facta magna p^motion. q^r qdām
noē iudas natiōne galyle, p^mpublice afferente uideis eē il
licitū agnoscere aliu^m dñim p^mter dñi, t^m m^m iudei fecuti s^m
ipm t p^mea iterfecti ab exercitu romanor^m et dic Joseph^m
q. li. anciq, t^m idē hēl^m Act, v. Si hos dies extitit iudas t^m
de p^motione aut maris no^m oēs exēpli ponere, q^r frequēter
solēt accidere. Itē q^r tēpus aduēt^m t^m p^m sit p^mlet, p^m p^m
toritatis dñi, r. h. t^m angls gabriel instrut^m est de tpe ad-
uētus t^m p^m di, l. r. t^m hebdomade abbreviante sunt sup^m q^r p^m
tūc t^m sup^m hē tūc sc̄a^m et p^msumere p^muaricatio^m t finē ac-
cipiat petu^m t deleaf iniquitas t adducat iusticia sempit-
na t^m iplebit vilio t^m p^mhetia t^m vngaf ictus^m t^m op. Ad intel-
lectu^m hui^m p^mbertie p^mlo ridēdū t^m hic accipias hebdoma-
tada t^m hebdomadas, q^r idē è. In sacra ei scriptura ac-
cipit^m hebdomada dupl^m, vno mō p^m tpe septē dier, t^m h^m
mō costit^m accipit^m, nā h^m mo loqui^m scriptura de hebdoma-

da. *Leuit. xix. 11.* vbi dicitur quod septima hebdomada accipiebat se a feito pasce quod faciunt. *xlii. dies. 7. l.* die celebrandū est festū penthecostes. Alio modo accipit hebdomada propter tempore septem annorum. et hunc modo loquuntur scriptura *Levit. xxv.* vbi dicitur. *Ubi metabis. usq; hebdomadas annorum quod faciunt. sicut annos. et. annos sequentes ubi nubile est.* quod apud indeos de annis remissionis non inuenitur nisi hebdomada posse accipi plus modis. et iuste hoc non potest accipi propter hebdomada diep. quod alio rota prophetia Danielis fuisse. plera infra annū et diminutum propter locum a vultu optet quod accipiat propter hebdomada annorum. et in his diebus catholici et hebrei inueniuntur sed differunt in his. quod aliqui catholici ut *Beda. r. alii. dicit quod isti anni interligati sunt anni lunares qui breviores sunt annis solariis.* *Diebus mortis autem sunt fuit ad hunc dominum et duobus. primo ex terro. quod de illa hebdomade abbreviata. et sicut dicitur est anni lunares sunt breviores solarii. et propter hebdomada annorum lunaris sunt breviores.* Sed etiam quod angelus loquitur danieli qui erat hebreus et iudeus proputatur per annos lunares. ut dicit *Beda. r. vii. angelus posuit nubes predictor lunaris sed valua reuerentia bede utrumque videt falsum esse.* quod in hebreo non ponit abbreviata in determinatione seu diminutione. propter sonat. sed ponit precise propter denotat tempore determinationes id est non plus neque minus. *Sicut secundum regnum vestrum.* Si enim iudei haberent annū breviorē. et diebus quod annū solarii quod vultus cum legē teneant propter mēsē cuiuslibet anni facere patet in die determinationis. scđcimā sexta die primi mensis. sequentes quod pascha iudeorum habet annū antea determinaret pascam anni pascam anni precedens in. et diebus et eodem modo pascam anni sequentis procederet per. ita. dies ad quod sequentes quod ipsi cœcerent pascam suam ex obligatione precepti infra breve tempore in quod libet mēsē totius anni. hoc autem apparet manifestissimum ex yisu christi. quod eius locutus est eodem tempore. et loquitur quod proputatur per annos solares sicut et nos. licet enim incipiat ipi mēsē a lunationibus. tunc tertii annū apud eos habens. et lunationes. ita quod per embolismos facilius equationē tempore. et sic proputatur per annos solares sicut nos. dato isti quod proputaret per annos lunares. nihilominus haberet possumus nōm et videbatur. Sed etiam videbatur est anno pascam hebdomadā predicere. et pridie pascam quod haec multiplicarentur. ita. quod septima resultaret. ccclxx. Et sic. ita. p. dicitur hebdomade primitus annos. ccclxx. Tertio evidenter est a quod anno incipiat proputatio istarum hebdomadarum. et dicitur aliqui iudei quod incepit ab. xi. anno regis seconde quod quando destruetur est primū templū. Atque dicitur quod incepit a priori anno dantis regis medi. quod illo tempore dicitur ista angelus Danieli. Atque dicitur quod incepit a redditu captivitatis sub anno babeli. anno. ii. cyri regis psay. Atque dicitur quod incepit a scđcimo anno regni artarum regis qui missus est neemias. ad reedificandum civitatem iherusalem. quod autem istarum opinionum sit vera et alias improbatione omisso. propter pluritatem citandā. quod istud diffuse scripsi super danielē. et cum oīa istas tres proputationes habebit sufficiētē p. possumus sc̄i quod tempore advenitus ipsi sit præterit. quod p. sc̄i angelus determinate assignat ccclxx. annos et quod impedit visio et prophetia et erga sanctos sanctos. i. et p. Sed etiam quod incepit incipian fāmī solares vel lunares et vobis quod incipiat proputatio fāmī p. dicitur. quod inferius non potest accipi quod in scđcimo anno artarum regis tū tū tempore dicitur iam dū et p. præterit et sufficit ad possumus nōm. Si autem aliquis velit plenius videre quod incepit ista anno regis p. dicitur impletus est per dies singulas et quod in medio hebdomade vultus passus est tempus et quod faciunt ad expositionem bini tertii potest recurrere ad id quod scripsi super danielē vbi ista diffuse tractavi et triadicā et potius improbavi. et p. v. volo remouere quādā solutionē flax et rationē quā dat rasa. ad scđcimā p. dicitur dices quod illa septuaginta hebdomade non continent tempus præcūsum et logad. Christi aduentum et passionis eius mysterium. et

Pdicitur est h[ic]: tunc t[em]ps[us] p[ro]cissum a delectio[n]e primi t[em]pli
vsgad delectio[n]es sed i[ps]o t[em]p[or]i vespasianu[s]. d. Et. lxx. p[ro]p[ter]a
c[on]cile hebdomadis sicut i[ps]o t[em]p[or]i vespasianu[s] q[uod] sic e[st] p[er] romanos
c[on]burentes ciuitate[rum] et t[em]p[or]i et c[on]ciates unde p[ro]p[ter]a iudicium iudicai
t[em]p[or]i. Ut sumus p[re]dicato[r] p[er]missio. i[ps]o et desistat a p[re]dicatio[n]e
castigati p[er] p[re]dicta captitatem et afflictionis ut delectat iniquitas
cor. s. p[er] captitatem et afflictionis p[re]dicatio[n]e q[uod] est eis p[er] pena vt
dicunt. Et adducatur iustitia semper p[ro]fina. i[ps]o et ieficiens p[er] p[re]dicta
captitatem p[er] petitis pena tolerando. Ut sic finaliter
implete visio et prophetia. i[ps]o p[ro]missa p[er] prophetas
Et vngaf sancrifico. i[ps]o archa dicit et vasa sanctuariorum q[uod] re
cupabunt p[er] messiam in fine h[ic] capiuntur iudeo[r]um v[er]itatis
vt dicunt. Et q[ui]nti debeat durare ista captitatem no[n] dicitur. et
q[uod] p[ro]p[ter]a determinatio[n]em adiuet ip[s]o t[em]ps[us] hic non diffinitur. Quia si
autem exponat Iezus sequente hic omittitur. tuz q[uod] non est necessaria
t[em]p[or]is ad p[ro]positum. tu q[uod] diffuse tractantur h[ic] sup[er] daniellem.
Q[uod] autem ista expositio[n]e sit falsa. et extorta facta p[er] eos p[er]
q[uod] p[er] fidem p[re]cedentem. ebi d[icitur] q[uod] angelus gabriel venit p[er] p[ro]p[ter]a
ratione daniel oratione p[er] liberato[r]um p[ro]p[ter]a ad declarandum eran[t]
ditione sue penitente. et i[ps]o non solu[m] n[on]citanit ei liberato[r]es
de capititate babylonica h[ic] et p[re]fecta liberato[r]em fiendam
p[er] ipsam. de q[uod] principali daniel orabat. t[em]p[or]o dicere q[uod] ange[lo]s
l[or]us veniebat ad denunciandum danieli p[re]fectam liberato[r]um sui
populi. multus certus t[em]ps[us] liberato[r]is fidei p[er] ipsam. h[ic] sup[er]
v[er]o. Ideo absurdum p[re]cedet i[ps]o h[ic]. q[uod] angelus non remisit
ad solutoriem danieli h[ic] magis ad ei de solutoriis. It[em] q[uod]
dicitur q[uod] p[er] captitatem in q[uod] sit desistat a p[re]dicatio[n]e
h[ic] manifeste est falsum. q[uod] sup[er] oec[umeni]c[al] g[ener]ales interdicti fortis legatis
et angustis et scunt illi q[uod] non erit facta illo. et t[em]p[or]is ista
marie prophetie in lege diuina. sicut p[er] i[ps]o h[ic] et ero. et in
plurimi alios locis re. te. It[em] q[uod] dicit impletio visio[n]es p[er]
p[ro]phetar[um] p[er] merita cor est h[ic] q[uod] d[icitur] de hebreis. Et cito q[uod] non
p[er] iustificato[r]es tuas d[icitur] os tu[us] deducit ibi haec i[ps]o
fessione te. et multo min[or] p[er] iustificato[r]es cor e[st] empl[ea]da p[er]
missio. et marie q[uod] de ea scribit[ur] Esa. viii. Et erit ad lapus
de offensione et per[sec]utio[n]e scandali duabus domibus israel. It[em] q[uod]
dicit p[er] encto[r]em sancti Iosephi intelligi vincto[r]em arche
et sanctuariorum q[uod] recuperabunt p[er] messiam regem. h[ic] est h[ic] q[uod]
d[icitur] de hebreis. v. Cogit multiplicati fuerint et creuerint in ter
ra israel in diebus illorum ait d[icitur]s. non dicit ultra arche testameti
d[icitur]s. neq[ue] ascenderet supra cor neq[ue] recordabunt illi. neq[ue] es
tabunt nec fieri ultra. h[ic] est dictu[m] q[uod] ceremonie te. testi.
omino co[n]stauit p[er] passionem ip[s]i. extit enim fuerit mortuus.
pluribus etiam aliis modis argumetaui sup[er] danieli p[er] p[re]dicto[r]em
et error[em]. h[ic] ista ad p[ro]p[ter]a sufficiat. It[em] p[er] p[ro]p[ter]a adiuet
ip[s]i esse p[re]terit p[er] id d[icitur] d[icitur] vbi d[icitur] q[uod] nabuch. vidit statua[m]
magnum. h[ic] autem caput ex auro purissimo et
optimum fuit. p[er] at et brachia ex argento puro. venter et
pedes et ferreos ex ferreis. et ferreis. aut ferree te. seq[ue]ntur. Ab
Iesu est lapis s[ed] m[od]estus sine manib[us] et peius statua[m] in pe
dibus et ferreis et ferreis et communis eis. p[er] h[ic] autem statua[m]
designans q[uod] regna magna sibi i[ps]o be succedita. fin
q[uod] daniel dicit inspirat[ur] ibidem exposuit. p[er] p[ro]m[ulg]at[ur] regnum
caldeor[um] q[uod] significat p[er] caput aureum. ut ibide d[icitur]. Et d[icitur]
est regnum p[er] alios significat p[er] argenteum q[uod] subiecti sibi regnum
caldeor[um]. tertius est regnum grecorum seu alexandri q[uod] p[er] es
significat q[uod] subiecti sibi regnum p[er] alios. q[uod] t[em]p[or]um est regnum
romanorum q[uod] p[er] ferrum designat. q[uod] subiecti sibi regnum gre
cor[um] et alia regna mundi. sicut ferrum dominat oia alia metal
la. p[er] lapides aut abscissum de m[od]este sine manib[us] designa
tur ip[s]i t[em]p[or]is g[ener]is sine regnum ei[us]. cui subjiciendi erat ro
manorum imperium. et p[re]dictis. Ist[em] autem plenius declaravit sup[er]
danieli. s[ed] ponit h[ic] breuiter. q[uod] in p[re]dicta expositio[n]e omnis
expositor[um] i[ps]o catholici q[uod] hebreor[um] concordant. Tunc
hoc superposito arguo sic. q[uod] in p[re]dicta prophetia. exp[lic]ant

q[uod] ille cui subjiciendi erat regnum romanorum erat ip[s]i t[em]ps[us]
cum hoc sit impl[ea]ta s[ed] t[em]p[or]e Constantini et illius est pa
pe q[uod] t[em]p[or]e romanum imp[er]ium p[er] fidem vero subiectum est Iesu
filio virginis marie. p[er] actum q[uod] ip[s]i est ver[itas] ip[s]o et messias.

Sed i[ps]i autem p[er]batum est t[em]ps[us] aduentus ip[s]i p[re]teriti p[er] scriptu
ra canonica. hoc id est p[er] batum p[er] glosas. dicta doctor[um]
hebreor[um] apud eos antenata. vbi Esa. v. 12. dicitur par
turitur p[er] p[ro]p[ter]a glosa hebreor[um]. Quia ante regnum fuisse
ille q[uod] in futuritate vltimam redigunt natura fuit rediger[ur]. q[uod] assi
natuitate Christi qui ciuitate destrukturis p[er] pl[ena]m captivitatem
et servitum exposuit. intantum p[er] dabant trinitatem iudei p[er]
n[on]mio argenteo. et die Hugo flor. fuit naturitas ip[s]i Christi

Hoc id est p[er] translatorem chaldaicam ibidem. Et h[ic]ne non
erit ei remes angustia et redimer[ur]. et adhuc non venit ei
tremor cum doloribus p[er] partem reuelabit[ur] rex messias. do
lor enim et agustia p[er] nos exprimitur maritima calamitatem
qua sustinuerit iudei in oblatione Christi et vespasiani. ergo
ante oblationem illa et misericordia illa regnit christus hoc co
cedunt multi ap[osto]los. dicit q[uod] ipse Christus natus sit in die
destructionis Christi. Et cu[m] ab illo t[em]p[or]e fluere. Et certe
animi. q[ui]rit ab ipsis ubi sit ip[s]i t[em]ps[us]. et ebi t[em]ps[us] fuerit.
Et dicit aliud q[uod] ipse cu[m] angelus virgines in eo modo quo moy
ses virit. et diebus in mente synai et expectat p[re]ceptum domini
ad se ostendendum. Alij dicit q[uod] est ultra mores caspios ex
pectans p[re]ceptum domini de liberato[r]e Christi. Alij dicit q[uod] va
dit p[er] mundum. scimus paup[er]es et p[ro]p[ter]osis et hi illatus. p[er] pec
cata populi. sicut q[uod] d[icitur] de Esa. liii. Et nos reputamus cu[m] q[ui] est
leprosum te. quoniam q[uod] a patre accepit et p[re]cepto domini in virtute
ad liberato[r]em filiorum Israhel de futuris et mysteriis in q[uod] suu[er]it
ralis autem et ietas ostendit manifeste q[uod] dicitur eorum qui q[ui]nti.
ad hoc est fictio[n]em. sed ver est quo ad hoc tempus ad
ueritas christi iam d[icitur] est p[re]terit. Item hoc idem p[er]
per quādū tradidit ap[osto]los eos auctoritatem. et contineat
in quādū libro qui ap[osto]los vocat liber iudeu[m] ordinatio[n]is
et tradidit a domo helye. i.e. discipulus eius p[er] sex milia
an[no] erit mundus. duo milia vanitatis. duo milia legis
duo milia messe. Ad intellectum huic sciendū q[uod] hebrei
dicunt hoc fuisse dictum a filio mulieris sapientiae quem
suscitauit helyas qui etiam postea p[er]buit spiritu prophetie
et p[er]petuauit de duratōe mundi q[uod] duraret. ut dicitur est
sex milia annorum. duo milia autem dicit tempus vanita
tis. quia a principio mundi usq[ue] ad vocatio[n]em abrae. q[uod]
dicitur est ei a domino. Et gredire de terra tua te. Benignus
mundus defuerat in vanitate peccatorum. Primum per
luxuriam. et patet tempore Noe. propter quod factum est di
lunus. q[uod] ois caro corrupta via sua. Et dico p[er] idolatria
post dilunus. q[uod] circa nativitatē abrae totus mundus
erat idolatria dedit. ipse autem p[er] ois publice vni
creatore et deum p[re]dicare. ut dicit Josephus p[er] libro
antiquitatis. et illud tempus durauit p[er] duo milia anno
rum. et xxxij. quia abrae habuit. lxxv. annos quando vocat[ur]
est. extine autem incepit temp[or]is leg[is] quia lxxv. o[ste]ndit in p[er]
pulo adunato. p[er] abrae autem incepit p[er] p[ro]p[ter]a adunari sub si
de vni dei et ad legem suscipienda disponi. p[er] q[uod] abrae
data est lex circuncisionis ad distinctiōem illius populi
qui erat legē acceptus ab aliis populis. ab illo autem t[em]p[or]e
se a vocatione abrae vslq[ue] ad nativitatē christi fluerit
duo milia annorum. nisi p[er] deficitur. Et si incepit acci
piatur. xxxij. qui superabundant ultra duo milia p[re]dicta
que dicitur temp[or]is vanitatis. habebimus quattuor milia
annorum a principio mundi usq[ue] ad nativitatē christi
nisi p[er] deficitur cuiusq[ue] anni. Si i[ps]i ut quoz anni ob[ser]v[em]us
christus latuit in egypto p[er]secutionem herodis
iungitur p[er]secuto[r]ibus. ita p[er] dies messe incipiunt com
putari ab illo t[em]p[or]e de egypto de reuersis habebimus te
principio mundi et tunc milia annorum usq[ue] ad dies messe

sc. 200. vanitatis, 2000. legis fin. pphias pdicet. Ut
autem dies xpi debeat tunc durate quoniam annos vi plu-
vel minus non me intromitto quod tunc mundi determinandum
dicere non intendeo, sed sufficiunt mihi finis pacientia traditioez
indorum quod tempore adiuverit xpi sit pterius, ex quod iam dictum est quod ita,
habet a principio mundi quantum milia annos quod a principio
mundi ipsi contigit, v. milia t. lxx. annos usque ad annum
dui. 1202. quod plus opus fuit scriptum, ut rem ostendam possum
per hoc et scriptura superbia, considerando enim pcessus te, ap-
pater quod dicitur filii illi fuerunt servientes deo fuerunt in illa
in prospero, et si aliquis fuerunt captiuitati et afflictionib; sunt, propter
patrem ipsi illi, nunc autem ita est quod a captiuitate babylonica
cauerunt idolatrie pestilens et occidens, pphaz eos auctor s
phibetum, inquit quod repueuerit ciuitatem suam laguisse, pphaz
et ad os ut dicitur Reg. Et multa alia recitat propter quod capi-
tiani sunt in babylonia, et illa captiuitas non duraverit nisi per
lx. an. Cum autem captiuitas in quod sunt nunc duraverit per annos
mille ducentos triginta quinq; nec adhuc appetit eorum libertas
de pte, quod eos procedere quod petimus propter quod radix capti-
tiani sunt, fuit maius quod pte procederet capitiatore babylonico
cauere non debat radere petrum, et autem non potest dici nisi pp
illud granitum petrum quod romam eis in lege et pphaz pmi: us
negatibus et pseguentes crudeliter occiderunt, quod per reditum
captiuitatis babylonice non legi idolatrie et pphaz occi-
sione et tanta crux ppetrassit et aliis sic an. et non ronabili non
potest assignari cum rite captiuitatis et misericordia illa quod dicitur
et, quod non queritur ipsi visitationis sue, ut lxx. xii. et autem dic-
rabimur in iudeo, ordinationes, Iesus nazarenus, et iustus
est esse messias interfectus est per dominum iudicium et ipse fuit causa
et pmeruit et destrueret isti in gladio. Ita doctrina aliqua declarata va et habetur duplicit. Uno modo per reductionem ad principia
et via euidentia et huiusmodi declarata virtus eorum qui lubricerat faculta-
tati naturali intellectus. Alio modo per diuinum testimoniun
sem quod ad confirmationem talis doctrine fit rale miraculum de quo
certum est quod non potest fieri nisi et tute divisa, sic est confirmatione mor-
tali, illuvatio ceci et similia. Costat igitur quod nullo modo de pte esse
re tenuis falsitatis, et id si tale miraculum vel facit divinam p-
petratur ad declaracionem alterius doctrine sufficienter confirmatur pte
suum, et rale doctrinam esse tamquam et huiusmodi declarata est tunc
eo quod excedit intellectus facultatem, sic pte quod huiusmodi deci-
rata est virtus quod dicitur per mortales iustos et iudicantes, autem
ita est quod opera divisa sunt mita valde manifeste facta si addi-
cationem xpi et doctrinam eius et suorum, et tunc pscriptores veris
timos et famam publicam usque nunc continente quod in talibus faciunt
sufficiet teneat, sic firmis tenemur. Autem fuisse pphaz et pte
tunc, et non huiusmodi id alia probatione nisi et famam publicam
igitur etiam sic fuit et doctrina xpi, et etiam pte per liberos apud iudeos
autenticos. Scribitur ei quodcumque habello quod apud eos in
titulatur de iusti nazarenis generatione, quod leprosos inuidantur et
exclauduntur et rero infusus sue stare fecit, et mortuus suscepitur,
et multa alia quod fieri non poterat nisi et tute divisa, et tunc ibi
de pte talia fecerat at et tute nois tetragrammaton, quod quod securit il-
lud debito modo prouidire possit et tute illi et miracula facie-
re et in eo. li. 21. iudeos autem nazarenus confirmationem illi et nois
ministris didicit et ibide de pte in templo dñi lapide super quem
steterat archa dñi atque inuenit in quod erat scriptum tale nomine
expouit, vocatus est expositor illi et nois descripicio et deter-
minatio quod debeat prouidari, et at huiusdictum non sit vnde tunc et
huiusmodi iudeos habent argumentum, quod nomine dñi tetragrammaton quod est
inter alias nostra scismatum finis eos non potest pte et tute agere
dicitur quod tunc honori divino huius magis adidit quod est honoris di-
vino resonum. Et igitur dicitur quod et tute illi et nois iudeos nazare-
ni fecerat miracula et eos procedere quod doctrina xpi ad confirmationem
est, ciebat talia miracula non erat falsa nec hono-
ri divino contra, huius magis resonum, cuius est docuerit se esse viu deum
verum a deo missu et non homines, sequitur pte istud sit, ve-
rum, aut securit et ipse fuisse flius pphaz taliter beret sibi blasphematorie dinitatem, et quod ad pte etiam illi et tute fuisse
facta va miracula et tute et diuinis scismatum et tunc de pte in et
tute talia miracula fierent quod alia et tute fieri non possunt, esset
testis falsitas quod est inconveniens. Ita pte confirmatione cuiuslibet
nois non potest talia facere huiusmodi talia fecit, et facit ad et
nunciationem sui nois et tute si ipse et tute nois pdeicti fe-
cunt pdeicta, et procedere et illa fecit et tute divina et pphaz et do-
ctrina eius ad et confirmationem talia fecit fuit va cum deo non possi-
sit esse testis falsitas, et tunc dicitur est, hec est talia et dice-
re iosephus expouit quod fuit marinus historiographus uideor et
apud eos autem, dicunt et sic licet etiam antiquitatem describeremus te-
pore tyberis cesar, sub quo passus est iudeus in qua fuit hisdem tempore
iudeus sapiens vir, si tunc est vir nobilis fuit et erat ei mirabilis
opus effectus et doctor eorum hominem qui libenter audiuit ea quod ve-
ra sunt, et multos quod videt iudeos et gentiles sibi ad-
iurit ipse et crat, huius accusatoris prior nesciit eum et genitus eum cum
placuisse in cruce agendum decretuerunt non deseruerunt eum huiusmodi quod ab et
iudeo dilexerunt eum, apparet ei eis iterum viuus et datus est ipse
ratio pphaz vel hec et alia de eo in miracula mirabilia su-
tura et pdeicerat. Ita quod scrippta dicunt aliquid futurum et defini-
nat tempore modum et locum, et si oia ista occurrit in unius manifeste
quod illud quod fuerat pdeictum est adiuletum, sacra et scriptura
pphaz et adiuletum xpi et tunc in multis locis definiuit etiam tempore
veniente, et quod fieret translatio regni, et hec Besi, dicitur. Non
auferebant scriptum de iusta et sicut locum nascedi et. Dicuntur, et
Et tu bethleem et, sicut modum viuendi, sicut ipse in pte etate vi-
uererit factus, et ecce rex tuus venit iudeus et salvator ipse pau-
per et, determinauit scriptura modum monedam, sicut in hu-
militate et patia ex pte ipse psonae xpi, sicut in crudelitate ma-
trina ex pte ipso occidetur et, et hec oia manifeste sunt adiun-
tiva de iusti nazareni ronabili excludit et ipse fuit et tute
ipse. Et hoc arguit iudei multipliciter, prior quod id quod hec
Esa, sicut ibi loquitur aduenit xpi dicitur, Et in nouissimum diebo
spiritus mors mors dñi in vice mortuorum et sequitur. Costitutus
gladios suos in vomerem et lanceas suas in falces non levibus
sed in genere gladiorum, nec exercitabuntur ultra ad pres-
tum. Et his enim format quadruplex argumentum. Primum ex
huiusmodi. Erat in nouissimum diebo, Jesus autem non fuit in nos
nouissimum diebus, quia post nativitatem eius fuerunt mors
ta pte, Igennō fuit ipse et aduenit pmissus in nouissimum diebus.
Secundo ex eo quod subditur pte mors domini dñi erat in vice
mortuorum. Tertio enim illa dñi mors sicut ibi fuit et pte edita
etiam huiusmodi illa est in aliquo non est eleuat, et adhuc non rexit ipse,
et in occasione huiusmodi dicitur alius doctor hebreorum et dicit
et portare morte thabo, in morte synai et morte carmelit ad
locum ibi est iustum, et in vice istorum mortis ponere morte synai,
et hoc non est adiuletum, et tertio. Tertio arguit etiam quod
subditur. Et fluere ad eum oes gemitus, quod non oes gemitus credidit
tunc in iudei nazarenus nec adhuc credidit, et non fuit ipse.
Quarto pte id quod subditur. Non levabit gemitus et genere gladiorum
et, quod non cessauerit bella per orbem etiam manifeste et maxime quod
est in morte iusti in iudei fuit etiam bella atrocissima pte tunc et
vespeliandi, et ipse non erit ipse. Ad primum dñm est,
et dies nouissimi dicuntur se, dies messie in sacra scriptura
quamcumque finis doctores hebreorum debet ad minus durare
per duo milia annos, et tunc ex pdeictis, et non solus dies messie
dieuuntur dies nouissimi huiusmodi etiam aliquod tempore pte pcedet
tunc Besi, dicitur, ibi patriarcha Jacob dñi filius suis,
Congregamus et annunciemus quod ventura sunt nouissimi
diebus et ibidem non solum denunciar de adventu xpi,
sed de multis aliis qui impletare sunt tempore regnum istud et inde
cum, et pater letam intuetur et etiam finis expositorum hebreorum,
et id non valeat pdeictum argumentum. Ad secundum
argumentum est dicendi et elevatio mortis syon non in-
telligitur finis localis elevatione vel intelligitur inde huiusmodi mortis
magnitudinem, finis etiam quod dicitur Rabbi

sa. magnus doctor apud eos hoc est dictum & tanta signa
et maiora debet fieri in aduentu Christi in morte syonis in p-
dictis aliis mortibus. Et propter ipse letitiam nazarenorum quod illi
minauit ceteri iudei et sanauit languidi in baptica piscina
et multa alia miracula fecerunt ibi. Et videlicet etiam spiritus apostoli
stolis dedit quod fuit maximum miraculum. quod hoiles idiotae et
simplices pueri sunt noticia pfecta scripturarum et loquuntur tibi
omata omnia lingua. Si autem diceres quod hec solutio sumatur
ex euangelio. et tu non es efficax et eos nec valet. quod ad probandum
dum aliquod iudeis opteret in scripturis apud eos autem in
ratiocinio eorum sicut dicitur. dico quod hunc non opus est. At non solum euangelio
sed etiam scripturam sicut etiam scripturam esse vera. Et etiam doctores
hebreorum et per prophetam ista solutio habet efficaciam ex eis libris.
Ad tertium est dominum qui ibi est distributione per ge-
nera singulorum et non per singulare generem. Sicut dominus quod omnino
aliud fuit in archa noe. quod de singulis spiritibus animalium fuerunt
ibi aliqui individua in archa noe. Quod de omnibus gentibus aliqui
qui crediderunt in Christum et per diffusione fideli in toto orbe
aliter potest dici quod omnes in sacra scriptura ponuntur per multis
aliquantum frequenter. sicut hebreus Reg. xviii. Dixit absolon et
omnes eis ut melius ad scilicet. tertius est enim quod ibi non erat
omnes eis ut melius putes sed multi. et sic est in prophetis. quod multi conser-
uersi sunt de gentibus ad fidem catholicam etiam tunc apud eorum
quod in oem terra eruit somnis eorum. I. Predictio eius anno annunciations
fidei christiane. Ad quartum est dominum quod circa tempore Christi
fuit pars diuinitatis in toto orbe et in marina inindea. quod per
eum quod imminente nativitate Christi pacificari oboe regnum
et sub imperio romano redactus pceptum fuit a cesare auctoritate
et describere est inuenitus ordinis et ab illo nomen Christus habet.
anno post passionem Christi qui incepit in iudei rebellare ro-
manis non legimus alii bella notabilia fuisse in iudea nec
indeos vero fuisse armis. quod terra illa custodiens atra mil-
itibus romanis. et iudei probabile est quod tunc per diuinitatem
Christi pacis indei infra quod prius vobis erubant in bellis mu-
tauerunt in iudea agricultura apta sicut sensibiliter vide-
mus fieri in terris vestris quod est pace diuinitatis. et tunc in auctoritate
pacis. Constat gladios tecum. quod auctus subdit. Non leua-
bit gressus tamen te. si importat pacem eternitatem sed diuinitatem est
vobis ut habemus ultra. et habet. hebreus. Ad. quod dictio non fecit eternitatem
etiam. ut Reg. vi. vbi nos habemus. Et ultra non venerabimur
litteras syene in terra israelitana hebreus. hebreus. Ad vel auctus tam
eternitatem est quod ibi non importat eternitatem. quod frequenter postea
syri inveniuntur. deponit sunt terrae israel. sed importat diuinitatem
Christi ad logicam ipsorum. hunc est ne illi accidat sic accidit illi quod in
sammaria deducit helizius de quo est ibi scripto. Quinto aucto-
ritate ibi indei et aduentu Christi. quod habet etate. xii. Egregie
vega de radice yesse tecum scriptura loquitur de aduentu
Christi etiam anno omnes doctores hebreorum et catholicos. Sequitur
ibidem. Habitabit lupus cum agno et perduca eum hedo accuba-
bit. et sequitur ibidem. Delectabit infans ab rubeo super foramen aspidis
in caverna reguli et ablactatus fuerit manus sua munita. Dicunt sic ibidi quod aduentu Christi alia simile
sitia debet se domesticare sic et pacifice habitabunt cum
animalibus naturaliter mansuetis. et alia venenosata non nos
cebat hoilem vel pueris. immo secure infantes cum eis ludent
hoc autem non est impletum. ut ad sensum igitur non reverteremus.
Ad hunc est dominum quod ibi est locutio metaphorica. quod ibi non
minatur hoiles nobis animalia. sicut hebreus. hebreus. vbi hebreus. hebreus.
nam non lupus rapax tecum ibidem. Metaphoram certum emissa-
tus. et ibidem. hebreus. Coluber in via. Et igitur dominus est in p-
posito et indei et gentiles qui vires erant adiunctum nocturni.

hoc aut non est impluens, ut ad ienium igni no veit p̄pus.
Ad h̄ est d̄m q̄ ibi ē locutio metaphorica, q̄r ibi no-
minat̄ hoīes noībi aliaū. Sile h̄ Bef. alix. rbi h̄. Be-
niam̄ lup̄ rapar t̄c. ibidē. Septalim certus emis-
tus. et ibidē. Hasi. Coluber in via. Et iuḡ d̄m est in p̄
posito q̄ indei et gentiles q̄ prius erant ad inuicē nocturni
odiosi pacifice s̄l̄ habitabat̄. uersi ad fidē xpi v̄r d̄r. Ac-
ut. Multitudinis creditissi erat cor: vnu rāta vna. et si-
llo tpe fuerit ad fidē xpi uersi aliq̄ gentiles v̄z codē li-
b̄o et codē mō exponēdū ē de pueri, q̄d seq̄. et de alialib⁹
v̄neos, q̄r simplices; pueri no ledunt ab eis q̄ allie

versiorum ad fidem Christi erant veneno infidelitatis et per
fidei repleti. Quod autem talis modus loquendi sit in predicto capitulo,
Esa. 23 p. id quod summis ubi quod scripturam yesse vocat Propheta, similiter
ter ipsum ibim vocat flore cù dicit. Et flore de radice eius auctor
cenderet te, sicut et subsumitur. Erat iustitia cingulata humbo
eius et fides cinctorum renum eius. Manifeste hec quod ubi cunctis
guluis et cinctoribus metaphora accipiantur. Et hoc oia patet
per translationem chaldaicam quod sic habet. Exibit regis defilios Esa. et
messias de filiis filiorum eius. Sequitur. Et erat iustitia circum
circa eum et fideles adhaerentes eum, et erat iustitia cingulata lobo
eius et fides cinctorum renum eius ubi nos habemus
habitat lupus cù agno ibi. Dequitur. Et patet in diebus eius
multiplicabatur. Et quod p. 9 locutio metaphorica potest
enarrari dici quod adimplebitur eum ad finem in fidelibus Christi, quod fere
maiuscule facere sunt frequenter coram fidelibus Christi eorum devo-
rationi expositae, sicut bestie venenosa non poterat eis noce-
re ut eis salvator per miserat in euangelio. Hoc vobis vir-
tute calcandi suggerentes et scorpiones tecum. Et Actuum
xvii, 32 quod paulus permissus a ripera i nullo Iesu Christo expetreret
quod barbari videtates habent admirantes dicebat ipsum esse deum.
Et ibidem. Derto arguit p. id quod hic Esdras, et si ad car-
dines celum fuerit dissipatus inde retrahetur te dies de te
et assumetur auctoritas introducatur in terram quam possederunt pa-
trices tui te. Ex hoc ibi arguitur cum simus discipuli per totum mun-
dum et non aggregari sequimur et non veneremus tempore. Ad hunc domum
quod habet impletum in redditu eorum de captivitate babylonica
et hoc arguit p. id quod hic Esdras, et sic. Sciret quod ego
dixi eorum quod transiuteret eos in nationes et aggregauerit eos
sug terra sua et non dereliquerit quemque ex eis ibi. Edulti
eum derelicti sunt de captivitate babylonica et assistorum
quod non resuerunt sunt, ita tunc non sicut impletum tempore Christi.
Ad hunc dominum quod nulli fuerunt ibi derelici qui voluntate res-
uerunt quod Cyrus qui erat monarca Iudea illis regnum deduc-
tum generali ob remunerando, immo etiam misericordia dedit re-
turnum eis. Et Esdras, i. 1. non in hunc impletum est vobis Esdras,
et ipsius in obitu quod nullus derelictus est ibi quod voluerunt reser-
vare illi aucti qui noluerunt facti sunt indigni diuino beneficio.
Alius potest dicere quod pollicia et segregatio potest intelligi per fidem
et caritatem quod segregatio est per prophetam Iacobum, secundum quod exponit
Job, cap. 11, ubi dicit quod cayphas prophetauit quod iehova erat
moriturus per gemitum et non tam per gemitum sed ut filios dei qui erant
discipli segregari in omnem nullus aut extra haec segregatores
derelinquisti qui velut intrare quod nulli claudis gremiu ecclesie.
Septuaginta arguit uide p. id quod hic Esdras, vi. Et onus
nomine eius, Translatio chaldaica sic hoc Messias nos
men eius. Ex quo p. de Christo intelligitur et sequitur in eadem
auctoritate. Et edificabatur templum domini ab aliis aut non edi-
ficauit aliquis templum domino igitur non fuit unus. Ad hunc est
descendit quod hec auctoritas intelligitur de Iudeo templo edificato
et porosobabel et dicitur ea, doctor eorum, et non ex hoc con-
tra nos non habent argumentum, sed dato quod intelligatur
de christo ad litteram est dicendum quod ipse edificauit
templum de lapidibus ruris et spissitudibus, vicis de ipsius fide-
ibus et talis edificatio debebatur ipsi Christo qui est perfec-
tissima unde super illud Scripturam non est hic aliud nisi
domus dei tecum, domus que edificata est in terris non
est respectu domus celestis. Illa proprie edificatur ex
lapidibus ruris, videlicet ex solidibus in plenaria pagina
ris adiunctorum et glorificationis per gloriam et in futura per
gloriam, ubi habetur gloria hebraica quod patriarcha Iacob
videt dei dominum edificandam in terris et dominum
dei in celis, ideo dicit Non est hic aliud tecum. Octauio
arguit p. id quod haberunt habere. Et dicitur. Ecce dies venientes
dicit dominus et suscitabo dauid germen in iusta te,
quod de christo intelligitur ut est supra allegatum. Et
subditur ibidem, In diebus illis saluabitur iuda te.

Sed nunc acciderunt tot miserie filii israel sicut post
pallionem Christi, ut in destructione ciuitatis et regni non
fuit vere Christus. Ad hunc dicendum quod iam non erat filius usque
tudia proprie loquendo, quod erat auerteret deo, quod Christus negauit
rum et occiderunt propter quod in illa miseria venerantur, et id
ex illa miseria magis credidit, posuit sicut prius et predictis.
Illi autem qui erant vere filii Israhel et quod secundum Christum receperant salvatorem
sunt per Christum, non solum spiritualiter regnū aeternum ad
corpus corporauerunt quod fuit per eum in exaltatione historiam im-
mense destructione ciuitatis ultimam, per trium et vespaliam
admonitionem Iudei fideles qui erant in iudea per angelum vel tracta-
rent in regnum regis herodis agnoscere quod erat federatio ro-
manorum, et salvatorem unum in bona pace, et ibi habitare credentes.

Alter portio dicit ad auctem predictam diceretur, quod illi sunt
specie regno Christi, de quod ibi loquitur quod iam sunt in gloria cele-
sti, et illi habent omnes praedictas et iuncte grecie salvatores. Mo-
no arguit per id quod per Daniel, et Apocalypsim in visione nocti
et ecce in nubibus cœli filius hominis veniebat. Secundum oes-
tropouros indeo et catholicos loquitur ibi de adventu
Christi. Jesus autem nazarenus non venit in nubibus nec in tali
prædicto quod delectabatur, sed non fuit Christus. Ad hunc dicendum est, quod
in scriptura loquitur de duplicitate aduentus Christi, in mundum et ad
iudicium, primum aduentus delerens et humilians, secundus cuius-
prædictus Daniel ait loquitur de secundo aduentu, et aperte sequitur
Hoc est throni positi sunt. Et ibi dicitur, Iudicium iudicabit et ag-
ni sunt libani, iudei autem ex ecclesiis ne locutus aduentus duplices
distingueret, et non errat multipliciter, quod aliquis expectat Christum in se-
cundo aduentu apparet in rata viuere et possit in terra sibi
subiectare et eos liberare et regnum eorum restituere, propter quod
etiam Christi discipuli post eius resurrectionem querunt, Actum,
Quis si in tempore restitutas regnum Israhel. Alii autem propter scripturam
potius quod manifeste loquuntur de Christo et de humanitate et de
passione eius, et propter illas quod loquuntur de eius eminentia
et prædicto expectant duos messias, enuntiando quod unus Ioseph, et
alii est pasturus et occidens, alii quod de filio David qui susci-
tarunt filium Ioseph messiam et restituerunt regnum Israhel, et ad hoc sal-
vianum ponunt diversas scripturas. Hoc istud dictum non habet
auctoritatatem in scripturis, sed enim plures dicitur in primis scripturis
ne vincit quod id est principianum et dauid et Iacob et quidam
alii nulli in scriptura ad salutem populi de virtute illius videtur
Zecem istud dicitur per tanto hoc aliqua apparentia per quanto im-
pletum est de Christo quod fuit filius Ioseph putatus et sic vocatur,
ut in euangelio, etenim filius dauid fuit carne, et Christus predictus.

Dicendum arguit per id quod hec est scriptura, Circa lux lumen sicut
lumen solis, et lumen solis erit scripta explicatur sicut lux septem
dierum in die quod alligaverit omnia vulnus populi sui et peccatorum
plage et sanaverit, cum ergo aduentus Christi expectet ad salu-
tem populi, ergo in aduentu eius mutatio corporum celestium sit
et cum deo non sit adhuc facta, et quod promissio de aduentu Christi
adhuc non sit impleta. Ad hoc dicitur et ad predictas ar-
gumenta quod loquitur de aduentu Christi ad iudicium, sicut enim ino-
uabantur et mirabantur quod domino corpora celestia, et tunc sanabis
vulnus populi et peccatorum plague eius, quod tunc destituet mortali-
tas per patrem proximorum pentium induera, quod oes hoc est resurgent
ad vitam immortalem. Undicendum arguit per id quod habe-
tur Etate, huius, Et debet semen longeum esse, et post predictum.

Bonam in seculum seculi semen eius, Jesus autem nazarenus
non legi filios habuisset, quod non fuit Christus. Ad hoc est dis-
cendum quod habebant filios spirituales, et talis filiatione sibi
bebat per fidem et sacra non ait per carnale propagationem quod per hunc
editate summa, et non super illud Scripturam, genitrix Isaac vocabitur
ibi semen, gloria, hebreorum. Quis quod scilicet meritum duo secula, ipsa
scriptura deos vocabit ubi semine, vocat autem hic duo secula, ipsa
legis et ipsa Christi, illi ergo etiam quod per fidem existent Christi sunt
semen et filii Christi. Duodecimum arguit per id quod habetur
Ezechiel, v. 6, ubi describitur quod de templis mirabilibus et mas-
gnis in terra Israhel edificari, et hoc dicitur in aduentu Christi apostoli
dicit autem non est factum, sicut etiam. Ad hunc est dicendum quod scriptura
ibi loquitur sub metaphora de domo celesti, de qua dicitur
dicitur est. Et hoc per id quod in fine Ezechiel, excludit. Et nomine
ciuitatis et etiopie dominus ibidem, hoc est Christus per multa alia
quod ponunt in Ierusalem, quod ibi describitur sicut habet ligna pomum
terae et fructus per faciem fructus quo libet mele, et ha-
bentia foliacionis defluentia quod nullo modo videbatur certa-
ti ad Ierusalem, hoc est etiam videretur dicatur Rabbi, sa, doctoris he-
breorum dicens quod desuper in signa locutus sunt scripture
in fine Ezechiel, hoc ergo sunt quod arguit iudei et quedam
alia quod dimittit per apostolos pluritatem citandam, cum quod etiam solis
scriptor est per fidem predictum. Et sic patet et tertium principale
quod erat determinandum in ista questione videlicet quod Christus ad
venit Christus sit presentis. Ultimum solvendum est, argumentum
quod habebat in oppositione in principio questionis, ubi dicebatur
quod si predicta de fide catholicis pateretur, per scripturam a mis-
tis recepta non est visibilis quoniam illi qui sunt inter eos illi
diosi non percipiunt, et hoc per hanc suam errorum reliquias.

Ad hoc est dominus et multi inter eos Ierusalem precepit et a
tempore Christi dicitur Christus per Mattheum, Nicodemum, Ierusalem
leue qui fuerunt doctores et peritos in lege, sicut de paulo apostolo
et apollo, et multis aliis, vñ 30, ch. 8. Et de primis
scriptoribus multi crediderunt in eum, sed propter phariseos non eos
fidebant ne de synagoga expellerentur, dicebant scilicet predictis
sacerdotes et legis doctores, Multum etiam postea, les-
sus propter hoc precepit sicut dicitur est de Ioseph, et idem pos-
set dicitur de multis aliis. Multum autem auctoritas fide Christi
tripliciter est, propter timorem penitentia scripturis, quod semper
per fuerunt cupidi, in lege eorum per misericordiam abundantiam te-
poralem, et supra modum abhorceret contrarium. Allia etiam quod
a cunabulis in omnibus Christi muriatur, et legi christiane et Christo
lis maledicunt in synagogis omni die. Illa autem ad hoc
mines sunt asserunt a pueritia sunt quoniam in natura puerorum
et per se sunt auctoritatem intellectus, et vitate nostra, etiam etiam
est, propter difficultatem et latitudinem eorum quod in fide catholicis
sponsur credenda, sicut est et ritus platonis in dignitate na-
tura, et due nature in una persona Christi, et sacramentum eucharistie
quod nullo modo potest capere, et non reputant nos tres deos coles-
te et credentes, in ipso etiam sacra eucharistie reputant nos
destitutos idolatrias, sicut per experientiam cognoverunt illi qui
frequenter de istis cum eis contulerunt, et video a fide ca-
tholica pro talibus avertuntur, et plures iam baptizati
ad eorum utrumque revertuntur.

Et sic est finis huius libelluli.

